

Joonas Vihanto

Tabuaiheiden käsittely amerikkalaisissa draamasarjoissa 1980-luvulta nykypäivään

Metropolia Ammattikorkeakoulu

Medianomi

Viestinnän koulutusohjelma

Opinnäytetyö

21.4.2014

Tekijä(t) Otsikko	Joonas Vihanto Tabuaiheiden käsittely amerikkalaisissa draamasarjoissa 1980-luvulta nykypäivään
Sivumäärä Aika	38 sivua + 1 liitettä 21.4.2014
Tutkinto	Medianomi
Koulutusohjelma	Viestinnän koulutusohjelma
Suuntautumisvaihtoehto	Digitaalinen viestintä
Ohjaaja(t)	Lehtori Raisa Omaheimo
<p>Opinnäytetyö tarkastelee länsimaisten tabuaiheiden käsittelyä pohjoisamerikkalaisissa draamasarjoissa 1980-luvulta nykypäivään. Tabuina pidetään asioita, jotka ovat kiellettyjä tai halutaan salata, koska ne aiheuttavat ennakkoluuloja ja leimaavat ihmistä. Esimerkkeinä käytetyt sarjat ovat <i>Dallas</i> ja <i>Dynasty</i> 1980-luvulta, <i>Twin Peaks</i> ja <i>ER</i> 1990-luvulta sekä <i>Desperate Housewives</i> ja <i>Nip/Tuck</i> 2000-luvulta. Tavoitteena on sarjojen käsikirjoituksen pohjalta tutkia millä tavalla erilaisia tabuja sarjoissa on käsitelty ja kuinka näihin tabuihin suhtautuminen on ajan myötä muuttunut.</p> <p>Käsiteltäviä tabuja ovat naisten alkoholismi, rintasyöpä sekä siihen liittyvä rintojen poisto, homoseksuaalisuus, tummaihoisen naisen asema 1980-luvulla, suhteen sisäinen raiskaus, insesti, transsukupuolisuus, HIV ja AIDS sekä kauneusleikkaukset. Tutkimusmenetelmänä työssä käytettiin sisällönanalyysia. Työtä varten palattiin tarkastelemaan yllämainittujen televisiosarjojen jaksoja ja tehtiin niistä muistiinpanoja. Tämän lisäksi luettiin televisiosarjoja käsittelevää kirjallisuutta ja lehtiartikkeleita televisiotutkimuksen sekä sukupuolentutkimuksen tieteenaloilta. Työn kirjallinen osuus on toteutettu keväällä 2014.</p> <p>Tutkimuksen tulosten mukaan televisiosarjoilla voi olla suurikin merkitys siihen kuinka tabuihin suhtaudutaan. Moninaisten aiheiden käsittely televisiossa kasvattaa yhteiskunnan tietoisuutta tabuista ja niistä uskalletaan puhua julkisemmin. Tutkimus osoitti, että osa käsitellyistä tabuista on vuosikymmenten aikana heikentynyt länsimaissa. Osa tabuista sen sijaan pysyy vahvoina, sillä ne loukkaavat moraalisia näkemyksiämme ja ovat lailla rangaistavia.</p>	
Avainsanat	televisiosarjat, draamasarjat, tabut, sosiaaliset normit, sisällönanalyysi

Author(s) Title	Joonas Vihanto The handling of taboo topics in American drama series from the 1980s to the present day
Number of Pages Date	38 pages + 1 appendices 21 April 2014
Degree	Bachelor of Culture and Arts
Degree Programme	Media
Specialisation option	Digital Media
Instructor(s)	Senior Lecturer Raisa Omaheimo
<p>My bachelor's thesis observes how North American television dramas have dealt with taboo topics from the 1980s to this day. Taboos are issues that usually are either forbidden or aspects that people prefer to keep as a secret, because they can generate prejudices and thus stigmatize individuals. For example, the thesis uses dramas such as <i>Dallas</i> and <i>Dynasty</i> from the 80s, <i>Twin Peaks</i> and <i>ER</i> from the 90s and <i>Desperate Housewives</i> and <i>Nip/Tuck</i> from the 2000s. The aim is to investigate how different taboos have been dealt with in the shows mentioned above and how the attitudes towards these taboos have been changed.</p> <p>The taboo topics that this work deals with are women's alcoholism, cancer, breast removal, homosexuality, dark-skinned women's status in the 80s, sexual violence by intimate partners, incest, transgender people, HIV and AIDS and plastic surgery. As a research method, this thesis uses content analysis. For the thesis, I have returned to watch certain episodes of the shows and made notes of them. In addition, I have read books and articles about television shows from television research and gender studies.</p> <p>The study clarified that the television shows can possibly have a great significance on how we react to taboos. The handling of manifold of topics in the television raises the society's awareness of the taboos and subsequently, people dare to discuss them more publicly. The study indicated that part of the taboos have weakened during the decades in the western countries. Conversely, some of the taboos stay strong, because they are punishable by law and they offend our moral views.</p>	
Keywords	television series, drama series, taboos, social norms, content analysis

Sisällys

1	Johdanto	1
2	Tabun käsite	2
2.1	Mikä on tabu?	2
2.2	Televisiodraama ja tabut	3
3	1980-luku – Prime time -melodraaman kultakausi	4
3.1	Dallas – Realistisia ihmiskohtaloita saippuaopperan maailmassa	5
3.1.1	Äidin alkoholismi – koko perheen häpeä	6
3.1.2	Rintojen poisto – menetetty naiseus?	8
3.2	Dynasty – Jonkun on oltava ensimmäinen	9
3.2.1	Homoseksuaalisuuden kuvaus ensimmäisen AIDS-aallon aikaan	10
3.2.2	Itsenäinen ja omavarainen tummaihoisen nainen	13
3.2.3	Kun kumppani raiskaa – vaiettu salaisuus	14
4	1990-luku – Sci-fiä ja surrealismia internet-aikakauden alussa	15
4.1	Twin Peaks – Inestin esittäminen surrealismilla keinoin	16
4.2	ER – Rajoja rikkovaa vähemmistöjen kuvausta sairaalan arjessa	18
4.2.1	HIV-positiivinen työyhteisön jäsenenä	19
4.2.2	Syrjinnän pelosta vanhemmuuteen	20
5	2000-luku – Tosi-tv:n vuosikymmen	22
5.1	Desperate Housewives – Uuden vuosituhannen melodraamaa	23
5.1.1	Alkoholistiäidin moderni kuvaus	24
5.1.2	Syöpä – ei pelkästään fyysinen tapahtuma	25
5.2	Nip/Tuck – Salattu transsukupuolisuus – uhattu miehisuus?	27
6	Nykyhetki ja tulevaisuus	29
7	Yhteenveto	31
	Lähteet	33
	Liitteet	
	Liite 1. Esimerkkisarjat	

1 Johdanto

Opinnäytteessäni tutkin muutamien länsimaisten tabuaiheiden käsittelyä pohjoisamerikkalaisissa draamasarjoissa 1980-luvulta tähän päivään. Ymmärrän tabun kulttuurisidonnaisesti määrittelyksi kielloksi, kuten Merja Laitinen määrittelee sen teoksessa *Tabujen kahleet* (2009). Työssä paneudun elämäntapaan, sairauksiin, seksuaalisuuteen sekä ulkomuotoon liittyviin tabuihin. Käytän opinnäytteessäni esimerkkinä sarjoja *Dallas* ja *Dynasty* 1980-luvulta, *Twin Peaks* ja *ER* 1990-luvulta ja *Desperate Housewives* sekä *Nip/Tuck* 2000-luvulta. Sarjojen nimet olen päättänyt jättää alkuperäiskielelle, sillä osassa tapauksista suomenkielinen käännös ei mielestäni anna oikeutta alkupepäiselle nimelle. Sarjojen suomenkieliset nimet sekä esitysvuodet on listattu liitteissä. Työssäni syvennyn muun muassa seksuaalivähemmistöjen, inestin sekä alkoholismien käsittelyyn yllä mainituissa sarjoissa niiden henkilögallerian ja käsikirjoituksen kautta. Tekstissä käytän pääasiassa vain roolihahmojen nimiä muutamaa poikkeusta lukuun ottamatta.

Tarkoitukseni on kertoa, mitä tabuja yllä mainituissa sarjoissa on käsitelty, miten niitä on käsitelty ja kuinka niiden käsittely sarjan aikana muuttuu. Työni tavoitteena on selvittää, kuinka näihin tabuihin suhtauduttiin aikana jolloin niitä ensimmäisiä kertoja käsiteltiin televisiossa ja miten niihin suhtaudutaan nykyään. Tuon esiin myös sen, jos jokin käsiteltävistä tabuista on heikentynyt.

Valitsin tämän aiheen, sillä viime vuosina olen ollut kiinnostunut televisiodraamasta ja katsonut useita sarjoja opinnäytteessä käsiteltäviltä kolmelta vuosikymmeneltä. Olen kiinnostunut menemään sarjoihin pintaa syvemälle - selvittämään tarkemmin mitä aiheita niissä on käsitelty ja millaisia artikkeleita niihin liittyen on kirjoitettu. Tutkimusmenetelmänä olen käyttänyt sisällönanalyysiä. Sarjoja katsoessani olen tehnyt muistiinpanoja ja kirjoittanut ylös tapahtumia, jotka parhaiten liittyvät käsiteltäviin tabuihin. Televisiosarjojen katsomisen lisäksi olen lukenut niihin liittyvää kirjallisuutta, tieteellisiä artikkeleita sekä keskustelupalstoja, ja näin pyrkinyt muodostamaan tutkittavista sarjoista ja tabuista tiivistetyn kuvauksen. Opinnäytettä varten olen hankkinut lisätietoa pääasiassa televisiotutkimuksen sekä sukupuolentutkimuksen tieteenaloilta. Saatavilla olleiden aineistojen pohjalta olen pyrkinyt muodostamaan tiiviin kuvauksen käsittelemästäni aiheesta. Opinnäyte nivoutuu osaksi digitaalisen viestinnän opintojani, sillä

koulutusohjelman perusopinnoihin kuuluu viestinnän teoriaa sekä median ja yhteiskunnan suhteiden tarkastelua.

Aloitan opinnäytetyöni teoriaosuudella, jossa avaan tabun käsitettä sekä kerron kuinka tabut ja televisio-ohjelmat liittyvät toisiinsa. Luvusta 3.1 alkaen käyn läpi yllämainitut esimerkkisarjat kronologisessa järjestyksessä aloittaen 1980-luvulta. Luvussa 6 kerron vielä hieman pohjoisamerikkalaisen televisiodraaman nykytilanteesta sekä visioin millaisia aiheita niissä voitaisiin tulevaisuudessa käsitellä. Työn lopusta löytyy yhteenveto, jossa kokoan ajatukseni yhteen ja kerron lyhyesti johtopäätöksistäni.

2 Tabun käsite

Tabujen kahleet -teoksessa (Laitinen & Pohjola 2009) tabu-käsitettä käytetään kuvaamaan kulttuurisidonnaisesti määritettyjä kieltoja, jotka ovat esillä analysoitavissa ilmiöissä ja tilanteissa. Merja Laitinen (2009, 6) kirjoittaa teoksessa, että tabut syntyvät sosiaalisen yhteisön kulttuuris-historiallisissa käytännöissä. Tällä tarkoitetaan sitä, että tabut ovat syntyneet ja kehittyneet erilaisissa yhteisöissä ja ne ovat kulttuurisidonnaisia. Koska tabut ovat kulttuurisidonnaisia, voivat ne joidenkin mielestä olla käsittämättömiä, mutta ne ovat itsestään selviä niille, joita ne koskettavat (Freud 1989, 37).

Tabut saavat aikaan myös erilaisia ennakkoluuloja ja leimaavat ihmisiä. Leimautuminen aiheuttaa sosiaalista häpeää ja syyllisyyttä, ja pitkään jatkuessaan siitä voi tulla myös sisäistynyttä, jolloin henkilö tuomitsee itse itsensä. Tabut voivat siis kielletyn sijaan olla myös asioita, jotka halutaan pitää salassa. Ajan myötä tabut voivat saada myös uusia muotoja ja tulkintoja, mutta tabun perusolemus vaiettuna asiana pysyy. (Pohjola 2009, 247, 251.)

2.1 Mikä on tabu?

Alun perin tabu-sana on peräisin Polynesian ja Tyynen valtameren saarikulttuureista. Polynesian kielessä tabun vastakohta on noa, jolla tarkoitetaan tavallista, kaikkien saatavilla olevaa. (Freud 1989, 36.) Ylesterminä tabu tuli käyttöön 1870-luvulla, jolloin se kuvasi eri kulttuureissa tavattavia asioita ja ilmiöitä. Näihin liittyivät muun muassa saastaiseksi luokitetusta epäpuhtaudesta johtuva kosketuskielto sekä välttämissäöntö. (Laitinen 2009, 5–6.) Esimerkiksi Raamatussa kerrotaan, kuinka naista pidettiin kuukautis-

ten aikaan saastaisena. Tämä saastaisuus tarttui myös muihin, jos koski naisen käyttämään vuoteeseen tai tuoliin tai harrasti hänen kanssaan seksiä. (Forsius 2007.) Tänä päivänä tabut ovat asioita, joista ihmiset eivät halua tai kehtaa puhua ja jotka pidetään salassa leimaantumisen pelossa (Pohjola 2009, 252).

Nykyisin viestintäkanavat, kuten lehdet ja televisio, nostavat esiin ja käsittelevät mielellään erilaisia tabuja herättääkseen huomiota ja lisätäkseen myyntiä (Laitinen 2009, 5). Erityisesti juoru- ja iltapäivälehtien, kuten *7 Päivää* ja *Ilta-Sanomat*, myynti perustuu pääasiassa kiellettyjen, paheksuttujen sekä salattujen asioiden julkituomiseen (Kivioja 2004, 58–60). Tabuaiheiden käsitteleminen televisio- ja elokuvafiktiossa lisää ihmisten tietoisuutta monista asioista, kuten seksuaalisuudesta, ja näin osa tabuista ajan myötä väljenee.

Koska tabut ovat usein ristiriitaisia, niiden rikkomisen saattaa houkuttaa tai jopa kiihottaa. Tabujen rikkomisella voidaan haluta saada uusia elämyksiä. (Pohjola 2009, 251.) Esimerkkeinä tästä voidaan pitää erilaisia seksiin ja seksuaalisuuteen liittyviä kokeiluja ja harrastuksia tai rikoksia ja väkivaltaa, jolloin tekijässä saattaa herätä vallan ja vahvuuden tunteita.

Työssäni käsittelen erilaisia länsimaisia tabuaiheita kolmelta vuosikymmeneltä. Näitä aiheita ovat muun muassa naisten alkoholismi, rintojen poistoon johtanut rintasyöpä, homoseksuaalisuus, insesti ja plastiikkakirurgia. Osaa tabuista, kuten esimerkiksi in-sestiä, pidetään edelleen lähes yleismaailmallisena tabuna. Seksuaalisuuteen liittyvät tabut sen sijaan ovat hiljalleen heikentyneet vuosikymmenten aikana. (Ylioppilaslehti 2008.)

2.2 Televisiodraama ja tabut

Televisiodraaman kulta-aika Yhdysvalloissa alkoi sodan jälkeen 1940-luvun loppupuolella, jolloin talous oli noususuhdanteessa ja televisiovastaanottimet yleistyivät. Tätä kulta-aikaa kesti 1960-luvulle asti. Monet alkuaikojen sarjoista oli niin sanottuja antologioita, joissa jokaisessa jaksossa on eri tarina ja eri näyttelijät. Tällaisia alkuaikojen sarjoja olivat muun muassa *Kraft Television Theatre*, joka aloitti vuonna 1947, ja *The Philco Television Playhouse*, joka alkoi seuraavana vuonna. (Everett, n.d.) Alkuaikojen sarjat lähetettiin suorina, sillä ensimmäinen videonauhajärjestelmä tuli käyttöön vasta

1956 (Quad Videotape Group n.d.). 1950-luvulla alkaneita suosittuja antologiasarjoja olivat muun muassa *Alfred Hitchcock Presents* sekä *The Twilight Zone*, joka on valittu yhdeksi kaikkien aikojen parhaista tv-sarjoista (Cosgrove-Mather 2002).

Televisiosarjat ja tabut liittyvät olennaisesti yhteen, sillä sarjat pyrkivät kuvaamaan yhteiskuntaa ja sen muutoksia sekä tarttumaan ajankohtaisiin sosiaalisiin kysymyksiin. Yhteiskunnallisia tabuaiheita pyritään peilaamaan hahmojen ja heidän juonikuvioidensa kautta. Hahmojen ja juonien avulla pystytään mahdollisesti esimerkiksi hälventämään ennakkoluuloja erilaisia vähemmistöjä, kuten homoseksuaaleja tai tummaihoisia kohtaan sekä herättämään keskustelua aiheista, joista ihmiset häpeävät puhua. (Henderson 2007, 21–22; Thoman 1987.)

3 1980-luku – Prime time -melodraaman kultakausi

1980-lukua pidetään television kasvun ja muutosten vuosikymmenenä - televisiot yleistyivät entisestään ja kaapelitelevision saatavuus helpottui huomattavasti. Yhdysvalloissa yli 85 % kaapelitelevision käyttäjistä tilasi itselleen maksukanavia, kuten HBO ja Showtime. (The Eighties Club n.d.) Vuonna 1981 perustettiin myös musiikkikanava MTV, jonka vaikutus musiikkialaan sekä populaarikulttuuriin oli suuri (Entertainment Weekly 1998). Kanava on historiansa aikana ollut usean valvontaryhmittymän kritiikin kohteena ja joutunut sensuroimaan videoita ja ohjelmia, mutta kanava on myös saanut kiitosta käsitellessään useita sosiaalisia ja poliittisia teemoja (Parents Television Council 2002).

1980-luvulle tultaessa Yhdysvaltojen televisiossa menestyivät muun muassa draamakomedia *M*A*S*H*, tilannekomedia *All in the Family* sekä tuottaja Aaron Spellingin menestyssarjat *Charlie's Angels* ja *The Love Boat*.

1980-luvun alkupuolella *Dallasin* ja sen sisarsarjan *Knots Landingin* seuraksi saatiin lisää prime time -melodraamaa, kun *Dynasty* ja *Falcon Crest* alkoivat. Myös muita yrittäjiä tällä saralla riitti, mutta ne eivät menestyneet edellä mainittujen tavoin. Melodraamalla tarkoitetaan draaman lajia, jossa hahmot joutuvat monenlaisiin vaaratilanteisiin, joilla yritetään vaikuttaa katsojan tunteisiin. Myös musiikin käyttö on ominaista melodraamalle - sillä saadaan tehostettua kuvattuja tunteita ja katsojan samaistumista rooli-

hahmoihin. Näille sarjoille esikuvana toimivat Hollywoodin 1950-luvun perhemelodraamat (Kreutzner & Seiter 1991, 163).

Vuosikymmenen alussa televisioruutuihin tuotiin myös liuta erilaisia poliisi- ja rikossarjoja, kuten *Hill Street Blues*, *Miami Vice* sekä *Matlock*. Melodraamasarjojen suosion hiipuessa vuosikymmenen lopulla suureen suosioon nousivat erilaiset tilannekomediat. Niistä parhaiten menestyivät muun muassa *Cheers*, *The Cosby Show* (Classic TV Hits 1986) sekä *The Golden Girls*, joka oli aikoinaan edelläkävijänä ja suunnannäyttäjä sarjoille, joissa on pääosassa pelkkiä naisia. Sarja käsitteli myös monia kiistellyjä aiheita, kuten iäkkäämpien naisten seksuaalisuutta, maahanmuuttoa ja AIDSia. (Fonseca 2009; Michelson 2012.)

3.1 Dallas – Realistisia ihmiskohtaloita saippuaopperan maailmassa

Kuvio 1. Kuvassa vasemmalta oikealle Ray, Bobby, Pamela, Jock, J.R., Sue Ellen ja edessä Miss Ellie sekä Lucy.

Vuonna 1978 CBS-kanavalla näytettiin David Jacobsin luoma *Dallas*-nimeä kantava viisiosainen minisarja. Sen pääosassa nähdään Ewingin perhe, johon kuuluvat perheen pää Jock, hänen vaimonsa Ellie sekä pojat J.R. ja Bobby ja heidän vaimonsa Sue Ellen ja Pamela. Muita alkuperäisiä hahmoja ovat kolmannen pojan, Garyn tytär Lucy, Ewingin farmin työnjohtaja Ray sekä Pamelan veli Cliff. Alun perin minisarjalle ei ollut tarkoitus tehdä jatkoa, mutta menestyksen myötä jo saman vuoden syyskuussa alkoi *Dallasin* ensimmäinen kokopitkä tuotantokausi.

Vuonna 1979 sarjalle luotiin sisarsarja *Knots Landing*, jonka päähahmoina toimivat muun muassa Lucyn vanhemmat Gary ja Valene sekä heidän naapurinsa. Vaikka sarja

ei *Dallasin* menestykseen yltänytkään, niin se jatkui yhteensä 14 kautta päättyen toukokuussa 1993.

Dallasin kolmas kausi päättyi sarjan kaikkein tunnetuimpaan cliffhangeriin, jossa J.R. joutuu tuntemattoman henkilön ampumaksi omalla työpaikallaan. Kauden päätöksestä tuli maailmanlaajuinen ilmiö nimeltään *Who shot J.R.?* Vastausta saatiin odottaa kesän yli neljännen kauden neljänteen jaksoon asti, jossa ampuja paljastetaan. Jakso, jossa ampuja paljastuu, oli aikoinaan Yhdysvaltojen katsotuin tv-sarjan jakso 83 miljoonalla katsojallaan. Kyseinen kauden päätös auttoi popularisoimaan cliffhanger-käsitteen Yhdysvalloissa. (Meisler 1995.)

Kahdeksannen kauden päätösjaksossa Bobby joutuu Pamelan siskon Katherinen yli-ajamaksi ja kuolee saamiinsa vammoihin. Seuraavalla kaudella katsojaluvut kuitenkin pienenevät ja Bobbyn näyttelijä haluttiin takaisin. Kymmenennen kauden avausjaksossa paljastuu, että koko yhdeksäs kausi oli Pamelan unta. Katsojia lopputulos ei kuitenkaan miellyttänyt, ja suosio hiipui edelleen. *Dallas* päättyi toukokuussa 1991, jolloin alkupe-
räisistä näyttelijöistä jäljellä olivat enää J.R.:n, Bobbyn ja Cliffin hahmojen esittäjät.

1990-luvulla kuvattiin kaksi sarjaan perustuvaa tv-elokuvaa. Vuonna 2012 *Dallas* alkoi uudestaan jättäen pois näiden elokuvien tapahtumat. Uudessa *Dallasissa* seurataan J.R.:n ja Bobbyn nyt jo aikuisten poikien elämää. J.R.:n näyttelijä Larry Hangman kuoli leukemiaan marraskuussa 2012 kesken toisen kauden kuvausten. Sarjaa kuitenkin päätettiin jatkaa, ja uuden *Dallasin* kolmas kausi nähdään Yhdysvalloissa vuoden 2014 aikana (Keck 2013).

Seuraavaksi käyn läpi sarjan tapahtumia, joissa käsiteltävät tabuaiheet, naisten alkoholismi ja rintojenpoisto syövän seurauksena, käyvät parhaiten ilmi. Kertaan näitä tapahtumia omien muistiinpanojen sekä pohdintojen pohjalta.

3.1.1 Äidin alkoholismi – koko perheen häpeä

Jo sarjan alkumetreiltä on selvää, ettei J.R.:n ja Sue Ellenin avioliitto ole sieltä ruusuisimmasta päästä. J.R. pettää vaimoaan ja Sue Ellen tarttuu pulloon vielä siinäkin vaiheessa, kun hän saa tietää olevansa raskaana. Hänellä ei kuitenkaan ole täyttä varmuutta lapsen isästä, sillä pettämisen selvittyä Sue Ellenille päätyi hän sänkyyn Cliffin

kanssa. Sue Ellen jatkaa juomistaan, joten J.R. päättää passittaa hänet parantolaan. Ongelma ei ratkea, sillä siellä hänelle tarjotaan alkoholia rahaa ja lahjuksia vastaan. Sue Ellen pakenee parantolasta ja ajaa kolarin, jonka seurauksena hän joutuu synnyttämään ennenaikaisesti.

Sue Ellenin alkoholismi kuvastaa hänen elämäänsä kahlittuna avioliittoon miehen kanssa, jota hän inhoaa, mutta josta hän ei pääse irti. Tilanne pahenee synnytyksen jälkeen, kun Sue Ellen masentuu eikä osoita kiinnostusta vastasyntyntä lastaan, John Rossia, kohtaan. Helpottaakseen masennustaan ja paetakseen syyllistävästä miehestään hän aloittaa suhteen Dusty Farlow -nimisen rodeoratsastajan kanssa, ja tämän avustuksella hakeutuu psykiatriseen hoitoon. Hoidon aikana Sue Ellenin psykiatri voidaan nähdä hänen eräänlaisena alter egonaan - psykiatri kehottaa Sue Ellenia uskomaan omiin voimiinsa, kun taas Sue Ellen itse turvautuu miehen, tässä tapauksessa Dustyn, apuun ja opastukseen (Ang 1985, 125).

Yrittäessään saada avioeroa Sue Ellen kuulee, että Dusty on kuollut lento-onnettomuudessa. Tämä saa hänet juomaan uudelleen. Kolmannen kauden päätöksessä nähdään, kuinka tuntematon henkilö ampuu J.R:ia ja Sue Ellen pidätetään, sillä hänen sormenjälkensä löytyvät aseesta. Tuntematon henkilö kuitenkin maksaa hänen takuunsa, ja Sue Ellen pääsee pois vankilasta.

Pian selviää, että J.R:n murhayrityksen takana oli Sue Ellenin sisko Kristin, joka oli J.R:n rakastajatar. Sue Ellen saa myös tietää, että takuut maksanut tuntematon henkilö on kuolleeksi luultu Dusty, joka lento-onnettomuuden seurauksena joutui pyörätuoliin. Vaikka Dusty myöhemmin oppii uudelleen kävelemään, jää hän kuitenkin impotentiksi, minkä takia hän tuntee itsensä riittämättömäksi. Useiden vastoinkäymisten jälkeen, Sue Ellen saa lopulta pitkään haluamansa avioeron sekä John Rossin huoltajuuden.

Voisi luulla, että tässä vaiheessa pahin on jo ohi, mutta jonkin ajan kuluttua J.R. saa vieteltyä Sue Ellenin uudelleen naimisiin kanssaan. Onnea ei kuitenkaan kestä pitkään, ja J.R. löytää itselleen uuden rakastajattaren. Sue Ellen sortuu jälleen juomaan ja eräänä iltana lähtee vahvassa humalassa auton rattiin, minkä seurauksena Lucyn kihlattu Mickey joutuu koomaan ja myöhemmin kuolee. Syyllisyys Mickeyn kuolemasta pahentaa Sue Ellenin juomista entisestään. Tilannetta ei helpota se, että J.R. syyllistää Sue Ellenia jatkuvasti ja pelkää, että naisen juominen tarhaa perheen maineen.

Dramaattisten käänteiden aikaansaamisen lisäksi Sue Ellenin alkoholismilla on myös metaforinen funktio. Sue Ellenin alkoholiongelma kuvaa hänen psykologista tilaansa - kärsimystä ja emotionaalisia konflikteja, joiden kanssa hän kamppailee. Esimerkkinä tästä voidaan käyttää avioliittoa J.R:n kanssa - Sue Ellen inhoaa miestänsä, mutta samanaikaisesti on täysin tämän hallinnassa. (Ang 1985, 65.) Sue Ellen päättää pysyä aviossa pettävän miehensä kanssa, mutta muuttaa nukkumaan eri makuuhuoneeseen. Useiden vastoinkäymisten jälkeen Sue Ellen vahvistuu ja itsenäistyy. Hän ostaa alusvaatteita myyvän yrityksen ja kostaakseen miehelleen palkkaa malliksi tämän tuoreimman rakastajattaren Mandyn.

Kaksi vuotta myöhemmin Sue Ellen eroaa miehestään lopullisesti, kun hän tapaa brittiläisen käsikirjoittajan Don Lockwoodin. Suhteen kehittyessä he päättävät muuttaa Lontooseen yhdessä John Rossin kanssa. Vakavasta alkoholismista ja monista vaistoinkäymisistä huolimatta Sue Ellenin tarina alkuperäisessä Dallasissa päättyi onnellisesti.

Naisten alkoholismia pidetään mielestäni tabuna, koska kulttuurissamme nainen nähdään henkilönä, joka hoitaa kotia ja pitää huolta lapsista. *Dallasissa* Sue Ellenin odotettiin olevan juuri tätä. Kun hän ei siihen kyennyt, vaan tarttui mieluummin pulloon, syyllisti J.R. häntä ja kertoi tämän häpäisevän koko perheen käytöksellään. Naisten alkoholismien käsittely lähes maailmanlaajuisesti tunnetussa sarjassa oli aikoinaan varmasti tärkeää, sillä uskon sen helpottaneen heidän oloa, jotka kärsivät samankaltaisesta tilanteesta kuin Sue Ellen. Aiheen käsittelyn avulla saatiin lisättyä tietoisuutta siitä, että myös perheenäidit voivat olla alkoholisteja.

3.1.2 Rintojen poisto – menetetty naiseus?

Sarjan kolmannella kaudella Miss Ellie löytää rinnoistaan kyhmyä ja lääkärintarkastuksen jälkeen hänellä todetaan rintasyöpä. Miss Ellien näyttelijä Barbara Bel Geddes oli itse käynyt läpi rintojen poiston 1970-luvun alussa. Käymällä sairauden uudelleen läpi roolihahmonsa kautta uskon hänen halunneen osoittaa ettei rintojen poisto ole maailmanloppu, vaan elämä jatkuu myös sen jälkeen.

Ennen *Dallasia* muutamilla muiden tv-sarjojen hahmoilla esiintyi syövän pelkoa, mutta kukaan ei syöpää kuitenkaan ollut todettu. Toisin kuin *Dallasissa*, aiemmin monissa tv-sarjoissa käsiteltiin sairauksia joiden diagnoosi ei missään välissä käynyt ilmi. Kysei-

sissä tapauksissa itse sairaus ei ole merkityksellistä kerronnalle, vaan se millaisia draamaattisia seurauksia hahmoille aiheutuu. (Ang 1985, 66–67.) Näin ollen rintasyövän todenmukainen käsittely teki aikanaan *Dallasista* modernin edelläkävijän.

Diagnoosin seurauksena Miss Ellielle suoritetaan rintojenpoisto. Hän epäröi kertoa diagnoosista Jockille, sillä pelkää miehensä hylkäävän hänet. Kun Ellie leikkauksen jälkeen palaa kotiin, tuntuu hänestä, etteivät mitkään vaatteet enää sovi hänelle. Jock lohduttaa häntä ja sanoo, ettei se haittaa. Ellie suuttuu ja kysyy: “Miksi se ei haittaa? Koska en ole enää nuori? Luuletko etten välitä siitä, miltä näytän? Etkö välitä?” Ellien suuttumus johtuu siitä, ettei yli 60-vuotiasta naista, kuten Ellie, välttämättä nähdä seksuaalisena ja fyysisesti viehättävänä hahmona, vaikka hän edelleen tahtoo olla sellainen miehelleen.

Rintasyöpä aiheuttaa pelkoa myös muissa sarjan naishahmoissa, Pamelassa, Sue Ellenissä sekä Lucyssä, joka ei aluksi edes uskalla mennä tapaamaan leikkauksesta toipuvaa mummiaan. Miss Ellie tottuu ajatukseen elämästä ilman rintoja, mutta joutuu vielä myöhemmin kohtaamaan vastoinkäymisiä mennessään naimisiin uuden miehensä Clayton Farlown kanssa.

3.2 Dynasty – Jonkun on oltava ensimmäinen

Kuvio 2. Takana keskellä Steven ja Adam. Edessä vasemmalta oikealle Claudia, Krystle, Blake, Alexis ja Kirby.

Vajaat kolme vuotta *Dallasin* ensiesityksen jälkeen tammikuussa 1981 näki päivänvalon pariskunta Richard ja Esther Shapiron sekä tuottaja Aaron Spellingin luoma draamasarja *Dynasty*, joka *Dallasin* tavoin sijoittuu öljykaupan maailmaan. Sarjan alkupe-

räinen nimikin oli *Dynastyn* sijaan *Oil*. Dallasin luojan David Jacobsin (1990) mukaan *Dynasty* eroaa *Dallasista* siinä, että *Dynastyssa* oli kyse siitä, mitä rahalla voi ostaa, kun taas *Dallasissa* raha oli vallan osoittamisen väline.

Sarjassa keskitytään Carringtonin ja Colbyn perheiden varakkaaseen elämään Denverin kaupungissa. Ensimmäisen kauden jälkeen suhteita tulee sekoittamaan miespäärooli Blake Carringtonin ex-vaimo Alexis. Muissa keskeisissä rooleissa nähdään muun muassa Blaken ja Alexisin lapset Steven, Fallon ja Adam sekä Blaken uusi vaimo Krystle.

Sarjan katsojaluvut kasvoivat jatkuvasti ja viidennellä kaudellaan (1984–1985) se ohitti *Dallasin* nousten Yhdysvaltojen katsotuimmaksi sarjaksi. Sarjan katsojalukuja nosti muun muassa sen ensimmäinen tummaihoisen päähahmo, Diahann Carrollin näyttelämä Dominique Deveraux (Collier 1985, 59–60). Samaan aikaan millään toisella prime time -sarjalla ei ollut tummaihoista näyttelijää vakituksessa roolissa (Haller 1984). Nostetta katsojalukuihin saatiin tuomalla mukaan myös vierailevat tähdet Rock Hudson, Billy Dee Williams sekä Ali MacGraw. Viides kausi päättyi sarjan tunnetuimpaan cliffhangeriin, niin sanottuun Moldavian verilöylyyn, jossa lähes kaikki sarjan hahmot joutuvat terroristien ampumiksi kesken hääseremonian.

Viidennen kauden jälkeen katsojamäärät kuitenkin laskivat johtuen muun muassa huonoista ja epäuskottavista juonenkäänteistä. Tätä yritettiin paikata esimerkiksi muuttamalla juonikuvioita kesken kauden sekä tuomalla sarjaan uusia hahmoja. Muutokset eivät kuitenkaan auttaneet, ja sarja lopetettiin yhdeksännen kauden jälkeen vuonna 1989. Vuonna 1991 *Dynasty*sta tehtiin vielä kaksiosainen *The Reunion* -minisarja.

3.2.1 Homoseksuaalisuuden kuvaus ensimmäisen AIDS-aallon aikaan

Dynastyn pilottijaksossa nähdään Blaken ja Krystlen häät, joihin New Yorkista saapuu myös Blaken homoseksuaali poika Steven. Yksi aiemmin televisiossa nähty homoseksuaali hahmo oli Jodie Dallasin hahmo *Soap*-nimisessä tilannekomediassa. Stevenin hahmoa pidetäänkin ensimmäisenä homoseksuaalina draamasarjan päähahmona televisiossa parhaaseen katselu-aikaan (Tipton 2002). *Dynastyn* alkaessa televisiokanava ABC oli huolissaan Stevenin hahmosta ja ehtona olikin, ettei yhtään miesten välistä suutelemista näytetty. Samainen kanava oli aiemmin neuvonut, ettei Jodie Dallasia saa

esittää stereotyyppisensä homohahmona (Tropiano 2013). Vielä viime vuosikymmeninä homoseksuaalisuutta pidettiin suurena tabuna, sillä naisen ja miehen välistä suhdetta on pidetty pyhänä ja lapsia avioliiton ylimpänä tavoitteena.

Konservatiivisen Blaken on vaikea hyväksyä poikansa seksuaalista suuntautumista. Niinpä hän sarjan ensimmäisen kauden aikana vie Stevenin bordelliin yrittäen tehdä hänestä heteroa. Kun Stevenin entinen miesystävä Ted tulee tapaamaan häntä Denveriin, näkee Blake heidät halaamassa ja käy Tedin kimppuun. Ted kaatuu ja lyö pänsä, minkä seurauksena hän kuolee. Toisen kauden alussa Blake tuomitaan Tedin murhasta kahdeksi vuodeksi vankilaan.

Isänsä tekemästä murhasta järkyttyneenä ja äitinsä suostuttelemana Steven nai Krystlen veljentyttären Sammy Jon. Tämä mielestäni kertoo hyvin silloisesta yleisestä ilmapiiiristä, sillä monet homomiehet elivät heterosuhteessa tai kullissiliitoissa saadakseen perheen ja yhteisön hyväksynnän. Blaken ongelmat Stevenin kanssa eivät pelkästään liity seksuaaliseen suuntautumiseen, vaan myös tämän äitisuhteeseen, sillä Blaken ja Alexis välit ovat alusta alkaen tulehtuneet (Gripsrud 1995, 235).

Pariskunnalle ero tuli kuitenkin nopeasti - Steven kertoo koko perheen läsnäollessa olevansa homo sitä häpeämättä ja päättää lähteä Denveristä. Kolmannella kaudella selviää, että Steven työskentelee öljynporauslautalla Jaavanmerellä. Öljynporauslautalla tapahtuu räjähdys ja Steven joutuu sairaalaan. Blake ja Alexis saapuvat sairaalaan kertomaan, että Sammy Jo on synnyttänyt Stevenille pojan, Dannyn. Uutisen myötä Steven palaa takaisin Denveriin, jossa hän muuttaa yhteen asianajajansa Chrisin kanssa. Blake saa kuulla poikansa asumisjärjestelyistä ja päättää haastaa hänet oikeuteen Dannyn huoltajuudesta. Blake vetoaa siihen, että Stevenin elämäntyyli ja asu- mismuoto eivät ole sopivia pienelle lapselle, sillä tämä voi saada vääriä vaikutteita. On myös uskottu, että homoseksuaalisuudella ja pedofiilialla on yhteys. Tällaista näkökulmaa ei kuitenkaan tuotu sarjassa esille, ja kyseinen uskomus onkin heikentynyt viime vuosina. (Herek n.d..)

Käsikirjoittajilla oli alun perin tarkoitus tehdä Stevenistä avoimesti homo isä Blaken vastusteluista huolimatta. Kuitenkin sen jälkeen kun Stevenin hahmo palaa Denveriin, oli tosimaailmassa AIDSiin liittyvä sekasorto valloillaan, ja tietämättömyys taudista aiheutti pelkoa homoseksuaaleja kohtaan. Pahimmillaan tilanne oli kolmannen ja neljännen kauden aikana vuonna 1983, ja käsikirjoittajat päättivät "muuttaa" Stevenin hete-

roksi. Tämän seurauksena Steven nai ystävänsä Claudian ja saa lapsensa huoltajuuden. (Capsuto 2000, 179–181, 188.)

Viidennellä kaudella, vuoden 1985 alkupuolella, kun AIDS-paniikki Yhdysvalloissa oli hieman laantunut, Steven tutustuu työtoveriinsa Lukeen, ja hiljalleen miesten välille kehittyy suhde. Petetyksi tullut Claudia päättää ottaa eron, jonka seurauksena Blake syyttää häntä Stevenin muuttumisesta takaisin homoksi. Yleinen mielipide aikanaan tuntui olevan, että homoseksuaalisuus on jotain, jonka pystyy valitsemaan. Sarjan aikana tämä käy hyvin ilmi erityisesti Blaken puheista, jonka on vielä vuosia myöhemmin vaikeaa hyväksyä poikansa suuntautumista.

Viidennellä kaudella sarjaan palkattiin vierailevaksi tähdeksi kuuluisa elokuvanäyttelijä Rock Hudson. *Dynasty*ssa hän näytteli Krystlen kiinnostuksen kohdetta Daniel Reecea. Kuvauksissa Rock Hudson unohteli paljon vuorosanoja ja joutui käyttämään muistilappuja. Hän oli myös laihtunut huomattavasti. Kesällä 1985, viidennen kauden päättymisen jälkeen, kerrottiin että Hudsonilla on AIDS. Näyttelijä itse oli tiennyt tartunnastaan jo vuoden ajan. Tiedon julkistaminen aiheutti pelkoa *Dynastyn* kulisseissa, sillä tuohon aikaan ei vielä tiedetty niin hyvin, kuinka HIV tarttuu. Krystle nimittäin suutelee Hudsonin hahmoa huulille yhdessä kohtauksessa. Hudson kuoli saman vuoden lokakuussa. Uusi AIDS-paniikki oli jälleen valloillaan. (Haller 1985.)

Vaikka AIDS on usein yhdistetty miesten homoseksuaalisuuteen, niin televisiossa nämä aiheet ovat saaneet erilaisen käsittelyn, erityisesti saippuaoperoissa. Homoja ja AIDSia ei ole siis tietoisesti haluttu yhdistää toisiinsa, jolloin se voisi vahvistaa AIDSin käsitettä ”homosairautena”. (Fuqua 1995, 202.)

Luke saa surmansa Moldavian verilöylyssä, ja Steven selvittää välit lapsena äidin Sammy Jon kanssa. Blaken antamien työtehtävien kautta Steven tutustuu senaattori Bart Fallmontiin, joka paljastuu homoksi. Heidän välilleen ei kuitenkaan synny suhdetta, sillä työnsä takia Bart ei ole kertonut suuntautumisestaan kenellekään, eikä hän halua vaarantaa työpaikkaansa. Adam saa kuitenkin kuulla tästä ja vuotaa jutun lehdistölle, minkä seurauksena Bart menettää työnsä. Valitettavan usein erityisesti menneillä vuosikymmenillä potkujen syyksi saattoi riittää homoseksuaalisuus, vaikkei sitä viralliseksi syyksi koskaan kerrottukaan. Edelleen osassa Yhdysvaltojen osavaltioista on mahdollista erottaa työntekijä homoseksuaalisuuden takia (Baird-Remba 2013).

Myöhemmin Steven muuttaa yhteen Sammy Jon kanssa Dannyn hyvinvoinnin vuoksi. Suhde on pitkään pelkästään platoninen, mutta lopulta he kuitenkin päätyvät sänkyyn. Tämä saa Stevenin miettimään tunteitaan ja seksuaalisuuttaan. Aluksi hän päättää muuttaa takaisin yksin asumaan, mutta myöhemmin lähtee kaupungista lopullisesti.

3.2.2 Itsenäinen ja omavarainen tummaihoisen nainen

Neljännän kauden loppupuolella sarjaan saapuu mystinen, vauraalta vaikuttava tummaihoisen nainen, joka kertoo nimekseen Dominique Deveraux. Hänen kerrotaan olevan laulaja, joka omistaa levy-yhtiön Los Angelesissa. Seuraavalla kaudella Dominique väittää olevansa Blaken sisarpuoli. Selviää, että Blaken isällä oli ollut suhde kodinhoitajana toimineen Dominiquen äidin kanssa. 1950-luvun puolivälissä, jolloin Dominique sai alkunsa, ei rotujen välisiä suhteita katsottu hyvällä, sillä niitä pidettiin sosiaalisesti epäsovivina (Fryer Jr 2007, 72–73). Kuolinvuoteellaan Blaken isä tunnustaa Dominiquen tyttärekseen. Dominiquen aviomies Brady suuttuu, sillä hänet jätettiin asiasta täysin ulkopuolelle, ja pari päättää erota.

Myöhemmin sarjassa selviää, että Dominiqueella on myös tytär, Jackie. Hän palaa äitinsä luo, kun hänet erotetaan sveitsiläisestä koulusta. Dominique tapaa uudelleen vanhan ihastuksensa Garrettin, joka paljastuu Jackien isäksi. Garrett on valkoihoisen, joten myös Jackiella on vaalea isä kuten Dominiqueella. *Dynasty* halusi siis selkeästi murtaa tumma- ja valkoihoisten välisiin suhteisiin liittyviä tabuja.

Ennen *Dynasty*a Dominiquen esittäjä Diahann Carroll näytteli muun muassa Julianimisessä komediasarjassa. Carroll olikin ensimmäinen tummaihoisen nainen, jolla oli oma prime time -aikaan lähetetty komediasarja. Hän oli myös ensimmäinen tummaihoisen, joka korvasi vaaleaihoisen näyttelijän Broadwaylla. Tummaihoisten oikeuksien puolesta taistellut Carroll oli siis edelläkävijä jo ennen kuin hänet kiinnitettiin *Dynasty*yn. Dominiquen roolissa Carroll tituleerasi olevansa “first black bitch on TV” (ensimmäinen musta narttu televisiossa). (Haller 1984; Lyttle 1987.)

Carroll näytteli Dominiquen roolia samaan aikaan myös *Dynasty*n spin-off-sarja *The Colbys*issa. Hän onkin yksi harvoja näyttelijöitä, joka on näytellyt samaa roolia kahdessa eri sarjassa samanaikaisesti. Dominiquen roolissa Carroll todisti, että myös tummaihoiset voivat olla yhtä vietteleviä, eleganteja ja häijyjä kuin valkoiset.

3.2.3 Kun kumppani raiskaa – vaiettu salaisuus

Sarjan aikana nähdään myös muutama parisuhteen sisäinen raiskaus, joista yksi jo ensimmäisellä kaudella. Blake toivoo saavansa Krystlen kanssa lapsen, mutta kun hän löytää vaimonsa ehkäisytabletit, hän suuttuu ja raiskaa tämän. Raiskauksen seurauksena Krystle tulee raskaaksi, mutta koska Alexis ei halua Blakelle enempää perillisiä, päättää hän aiheuttaa Krystlelle keskenmenon ja pudottaa hänet hevosen selästä. Myöhemmin sarjan edetessä Krystle kuitenkin tulee uudelleen raskaaksi ja synnyttää tytön.

Toinen raiskaus nähdään kolmannella kaudella, kun Blaken hovimestarin tytär Kirby saapuu vierailulle. Hän tutustuu Blaken poikaan Adamiin, mutta on kiinnostunut myös Fallonin ex-miehestä Jeff Colbysta. Kirby ei halua fyysistä suhdetta Adamin kanssa, minkä seurauksena Adam raiskaa hänet. Suhde Jeffin kanssa lujittuu, ja he menevät naimisiin. Kauden päätöksessä Kirbylle kuitenkin selviää, että hän on raskaana Adamille, mutta ei uskalla kertoa raiskauksesta miehelleen. Kirby yrittää tuottaa itselleen keskenmenon pudottautumalla hevosen selästä siinä kuitenkaan onnistumatta. Kun Jeffille selviää Kirbyn raskaus ja siihen johtaneet tapahtumat, päättää hän ottaa eron. Saadessaan tietää raskaudesta Adam kertoo haluavansa olla isä lapselle.

Kirby alkaa saada voimakkaita kouristuskohtauksia ja hänellä diagnosoidaan hyperrefleksia. Kouristusten seurauksena hän menettää vauvansa. Hyperrefleksiolla tarkoitetaan yliaktiivisia tai ylireagoivia refleksejä, joiden suurimpana aiheuttajana pidetään selkäydinvammaa. Kirbyn tapauksessa kyseisen vamma on tullut todennäköisesti, hänen pudottautuessaan hevosen selästä. (Case-Lo 2012.)

Kesti kauan ennen kuin suhteen sisäinen raiskaus kiellettiin lailla Yhdysvalloissa. Muutoksia kyseiseen lakiin Yhdysvalloissa alkoi tulla 1970-luvun puolivälissä, mutta vasta vuonna 1993 suhteen sisäinen raiskaus oli kielletty kaikissa osavaltioissa (RAINN n.d.). Ennen tätä lailla oli kielletty raiskaus tapauksissa joissa uhri ei ollut miehen vaimo (Denno 2009, 54). Vaikka nykyään laki kieltää avioliitossa tapahtuvat raiskauksen, niin se on edelleen laajalti hyväksyttyä. Myös tapausten käsittely ja rangaistukset vaihtelevat osavaltioittain. Lisäksi tapauksesta kertominen on harvinaista, sillä uhrit pelkäävät, ettei heitä uskota, koska tekijänä on ollut mies. Suomi tuli jäljessä tässäkin asiassa, sillä meillä suhteen sisäinen raiskaus kiellettiin vasta vuonna 1994. (Amnesty International 2010, 91.)

Aiheen käsittely tunnetussa sarjassa vain muutamaa vuotta myöhemmin kun lakimuu-
toksia parisuhteen sisäiseen raiskaukseen liittyen oli alettu tehdä, on varmasti ollut
tärkeää. Uskon, että se on helpottanut uhreja kertomaan tapauksesta ja herättänyt
yleistä keskustelua aiheesta. Aiheen käsittely televisiossa ja muissa medioissa on to-
dennäköisesti myös edistänyt ja nopeuttanut lain täytäntöönpanoa.

4 1990-luku – Sci-fiä ja surrealismia internet-aikakauden alussa

1990-luku oli erityisesti teknologian osalta suurten muutosten aikaa - internet ja matka-
puhelimet tulivat osaksi ihmisten arkea (Rafter 2012). 80-luvun loppupuolella alkaneet
tilannekomediat *Roseanne* ja *Seinfeld* nousivat suosioon aiemmin alkaneiden ohi
(Classic TV Hits 1993). Tilannekomedioiden menestyskulkua 90-luvun loppupuolelle
saakka jatkoivat *Frasier*, *The Nanny* sekä *Friends*.

80-luvulla *Dynastyn* tuottanut Aaron Spelling toi ruutuun nuorten draamasarjat *Beverly
Hills 90210:n* sekä *Melrose Placen*. Vuonna 1994 *Melrose Placen* tekijät halusivat näyt-
tää sarjassa kahden miehen välisen suudelman, mutta mainostajien kaikkoamisen pe-
lossa tv-kanava kielsi tämän ja kyseinen kohtaus leikattiin pois (Graham & Spelling
1996, 156). Tähän mennessä sarjassa kuitenkin oli nähty muun muassa raiskaus, in-
sestiä, useita murhayrityksiä ja kuolemia sekä homoseksuaalin hahmon brutaali pa-
hoinpity.

Vuonna 1990 nähtiin myös sarja, joka toi yliluonnollisia teemoja käsittelevät sarjat
osaksi valtavirtaa. Kyseessä oli Mark Frostin ja kulttiohjaaja David Lynchin luoma
draama-trilleri *Twin Peaks*. *Twin Peaksin* yllättävän menestyksen myötä tv-yhtiöissä
oltiin avoimempia tavallisuudesta poikkeaville konsepteille. Asenteiden muuttumisen
myötä televisiossa nähtiin 1990-luvun aikana muun muassa massamedian ja virtuaali-
todellisuuden väärinkäyttöä käsittelevä sci-fi-draama *Wild Palms*, paranormaaleja ilmi-
öitä tutkiva *The X-Files* sekä *Twin Peaksin* kaltaiseen pikkukaupunkiin sijoittuva draa-
makomedia *Northern Exposure*.

4.1 Twin Peaks – Inestinin esittäminen surrealismin keinoin

Kuvio 3. Kuvassa Sarah, Laura Palmer sekä Leland.

Huhtikuussa 1990 alkoi David Lynchin ja Marc Frostin yhdessä luoma *Twin Peaks* -niminen sarja. Aikanaan *Twin Peaks* edusti jotain aivan uutta ohjelmatyyppiä televisiossa. Sitä pidetään post-modernina draamana, jossa voi nähdä piirteitä etsiväsarjoista, saippuaoopperoista, kauhusta, melodraamasta sekä komediasta. (Creeber 2001, 44.) *Twin Peaksin* jälkeen tapahtui perusteellinen muutos siinä, kuinka viihdeteollisuus näkee yleisönsä - ei enää pelkkänä yhtenäisenä massana, vaan pikemminkin useiden pienempien yleisöiden kokonaisuutena, joita rajaavat muun muassa ikä, sukupuoli ja sijanti. (Collins 1992, 342.)

Twin Peaksin pikkukaupunkiin sijoittuvan sarjan alkupuolella keskitytään rannalta kuolleena löytyneen Laura Palmerin murhan selvittämiseen sekä hänet tunteneiden ihmisten elämään. Kaupungissa kaikki tuntevat toisensa, mutta mikään ei kuitenkaan ole sitä miltä näyttää. Kaupungin asukkailla on monia salaisuuksia, jotka paljastuvat sarjan edetessä. Mukana on myös useita ylikuonnollisia elementtejä, kuten Musta kilta –niminen toinen ulottuvuus sekä kääpiö ja jättiläinen, jotka ilmestyvät Lauran murhaa tutkivan FBI-agentti Dale Cooperin uniin. Myöhemmin sarjaan tulee mukaan Lauraa hyvin paljon muistuttava serkkunsa Maddy, jota odottaa sama brutaali kohtalo kuin Lauraa.

Sarjan luojilla Lynchillä ja Frostilla ei alun perin ollut tarkoitus paljastaa Lauran tappajaa, mutta ABC-kanavan painostuksesta he joutuivat paljastamaan murhaajan toisen kauden puolivälissä (Jensen 2007). Tämän jälkeen katsojaluvut laskivat ja sarja laitettiin tauolle. Fanien organisoiman kampanjan johdosta kanava päätti näyttää vielä sarjan loput kuusi jaksoa. Sarjan viimeinen jakso esitettiin Yhdysvalloissa kesäkuussa 1991. Sarjan loppumisen jälkeen Lynch ohjasi vielä Lauran viimeisistä päivistä kerto-

van elokuvan *Fire Walk With Me*, jonka ensi-ilta oli toukokuussa 1992. Monet *Twin Peaksin* jälkeen alkaneet sarjat ovat ottaneet siitä mallia. Esimerkiksi vuonna 2011 alkaneessa *The Killing* -sarjassa yhtäläisyyksiä ovat pääosassa oleva nuoren tytön murha, *Twin Peaksin* kaltainen tapahtumapaikka, prostituutio sekä pahaenteinen tunnusmusiikki (The Week Staff 2011).

Ulospäin Laura Palmer oli tunnettu ja rakastettu kaupungin asukas, joka toimitti ruokaa vanhuksille ja oli hyvin pidetty oppilas koulussaan. Sarjan edetessä selviää kuitenkin, että Lauralla on monia salaisuuksia. Hän muun muassa työskenteli jonkin aikaa prostituoituna One Eyed Jacks -nimisellä kasinolla, hänellä oli samaan aikaan seksisuhteita usean miehen kanssa, ja lisäksi hänellä oli kokaiiniaddiktio. Katsojalle herääkin kysymys, miksi vanhempiansa suosikki eli tällaista kaksoiselämää.

Vastaus tähän saadaan viimeistään siinä vaiheessa, kun selviää, että hänen isänsä Leland on käyttänyt häntä seksuaalisesti hyväkseen jo pidemmän aikaa. Vihjeitä hyväksikäytöstä saattoi antaa esimerkiksi Lauran runsas kokaiinin käyttö, sillä huumeriippuvuuden taustalla voi usein olla lapsuusajan väkivaltaa (Blakeman 1990). Lelandin on ottanut valtaansa henki nimeltä BOB, joka elää Lelandin sisällä. Syvemmin tarkasteltuna BOBin hahmo voidaan nähdä pahana, eräänlaisena Lelandin toisena persoonana, joka edustaa kodissa tapahtuvaa väkivaltaa.

Kun Lelandille näytetään kuulustelussa BOBin kuvaa, hän kertoo että kyseinen mies asui hänen isoisänsä naapurissa, jossa nuori Leland vietti kesiään. Tästä voi päätellä, että myös Lelandia käytettiin lapsena hyväksi. On mahdollista, että BOB on Lelandin sivupersona, joka on kehittynyt hänelle dissosiativisen identiteettihäiriön eli sivupersonahäiriön tuloksena. Häiriön olennainen osa on dissosioiminen eli puolustusmekanismi, jolla mieli puolustautuu traumaattisia kokemuksia vastaan, Lelandin tapauksessa lapsuusajan hyväksikäyttöä. Sivupersonana toimivan BOBin avulla Leland jatkaa lapsena kokemaansa traumaa ja käyttää hyväkseen tytärtään. (WebMD n.d.)

Twin Peaks osoittaaakin, että lapsen seksuaalinen hyväksikäyttö voi joissain perheissä olla sukupolvesta toiseen toistuvaa, eikä se rajoitu vain lapsen tai nuoren tiettyyn ikävaiheeseen. (Davenport & Smith 1993, 257.) Se, miksi Leland tappoi Lauran, saattaa johtua siitä, että Laura oli alkanut olla seksuaalisesti aktiivinen kodin ulkopuolella. Leland ei voinut sietää sitä, sillä tämän seurauksena hän joutui jakamaan Lauran muiden miesten kanssa.

Twin Peaks on edelleen uniikki valtaviirran sarja, joka käsittelee kotona tapahtuvaa väkivaltaa, erityisesti inestiä, keskeisimpänä aiheenaan. Muutamat muut sarjat, kuten *Law & Order: SVU* ja *Criminal Minds* ovat käsitelleet aihetta, mutta *Twin Peaks* on ainoa, joka on käsitellyt inestiä niin läpikotaisesti. Käsittelemällä aihetta *Twin Peaks* edesauttoi ihmisten tietoisuutta inestin monista muodoista. Vielä 1970-luvulle asti lääkärit halusivat uskoa, että inestiä tapahtuu vain köyhän alaluokan ja tummaihoisten keskuudessa, mutta *Twin Peaks* osoitti fiktion keinoinen, että sitä voi tapahtua myös valkoisessa keskiluokkaisessa perheessä. (Bainbridge & Delaney 2012, 641; Sacco 2002, 81.)

Osalle sarjan katselijoista aiheen käsittely ja väkivallan näyttäminen oli liian epämukavaa, ja he lopettivat sen seuraamisen. Mielestäni tämä johtui siitä, että *Twin Peaks* esitti niin vahvasti sen, että seksuaalinen väkivalta ei ole nautinnollista tai normaalia, mutta kuitenkin valitettavan yleistä. (Goldstein 1990, 741.)

4.2 ER – Rajoja rikkovaa vähemmistöjen kuvausta sairaalan arjessa

Kuvio 4. Kuvan oikeassa reunassa Kerry Weaver ja vasemmassa reunassa Jeanie Boulet. Takana keskellä Peter Benton.

Syyskuussa 1994 NBC-kanavalla alkoi Yhdysvaltojen pisimpään kestänyt sairaaladraama *ER*. Vain päivää ennen kilpailevalla CBS-kanavalla alkoi samaan kategoriaan kuuluva *Chicago Hope*, joka ehti pyöriä televisiossa vain kuuden kauden ajan. *ER*:n tapahtumia sen sijaan seurattiin yhteensä viisitoista kautta. Molemmat sarjat sijoittuivat samaan kaupunkiin, Chicagoon.

Sarjan luoja Michael Crichton kirjoitti *ER*:n käsikirjoituksen jo vuonna 1974 perustuen hänen työkokemuksiinsa ensiapuasemalla. Sarjan pilottijakso näki päivänvalon kuitenkin vasta kaksikymmentä vuotta myöhemmin. NBC yllättyi sarjan menestyksestä, koska se oli odottanut *Chicago Hope*sta suositumpaa, sillä sen luojana toimi muun muassa *L.A. Law* -menestyssarjan tekijä David E Kelley (Young 2009).

Viidentoista kautensa aikana *ER* ehti käsitellä monia ajankohtaisia yhteiskunnallisia aiheita ja tabuja. Sellaisia olivat muun muassa elinsiirrot, rasismi, ihmiskauppa, seksuaalivähemmistöjen oikeudet sekä Kongon ja Darfurin konfliktit. Laajemmin käsiteltyjä teemoja olivat esimerkiksi HIV ja AIDS sekä seksuaalivähemmistöt (Young 2009). Näitä teemoja seurattiin laajalti sairaalan henkilökuntaan kuuluneiden Jeanie Bouletin ja Kerry Weaverin hahmojen kautta.

4.2.1 HIV-positiivinen työyhteisön jäsenenä

Jeanie Boulet nähdään ensimmäistä kertaa *ER*:n ensimmäisen kauden puolivälissä, jolloin hän toimii lääkäri Peter Bentonin vanhan äidin fysioterapeuttina. Naimisissa olevan Jeanien ja Peterin välille kehittyy vähitellen romanttinen suhde. Suhde ei kuitenkaan kestä, sillä Jeanie ei osaa päättää, mitä tekisi avioliittonsa kanssa. Toisella kaudella Jeanie saa töitä sairaalasta ja hänen hahmonsa sarjassa vakinaistetaan. Kauden lopulla hänen miehensä Al tuodaan sairaalaan ja hänet todetaan HIV-positiiviseksi. Kolmannen kauden alussa selviää, että myös Jeanie on saanut tartunnan. Sen sijaan Peter Bentonin tulos osoittautuu negatiiviseksi. Peter kyseenalaistaa Jeanien mahdollisuuden jatkaa töitä sairaalassa. Hän kuitenkin saa pitää työpaikkansa.

Vaikka 90-luvulla HIV ja AIDS eivät olleet enää aivan niin suuria tabuja, kuin 80-luvulla, niin se kuinka *ER* aihetta käsitteli, oli mielestäni urauurtavaa. AIDSia on monesti kuvattu heteron, keskiluokkaisen vaaleaihoisen nais- tai mieshahmon kautta, joka on saanut tartunnan seksisuhteesta vastakkaisen sukupuolen kanssa. Sen sijaan *ER* päätti käsitellä tartuntaa tummaihoisen naisen näkökulmasta. Yhtenä sarjan tuottajana ja lääketieteen asiantuntijana toimiva Neal Baer perustelee HIV-positiivisen hahmon mukaan tuomista sillä, että sarjaa, jossa terveydenhuollon tarjoajalla itsellään on tartunta, ei ole aiemmin tehty. Aiemmin ei ollut myöskään tehty draamaa, jossa HIV-positiivinen ei kuole sairauteen. (Nengeh Mensa 2000, 139.)

Jeanie palaa takaisin yhteen miehensä Alin kanssa, mutta kun työpaikalla sattuneen onnettomuuden seurauksena Alin työtovereille selviää hänen HIV-positiivisuutensa saa hän potkut. Al kuitenkin saa uuden työpaikan Atlantasta ja pyytää Jeanieta mukaan. Jeanie kieltäytyy ja pari eroaa toistamiseen. Samaan aikaan hänelle kehittyy luja ystävyysuhde Kerry Weaverin kanssa.

Myöhemmin Jeanie rakastuu Reggie nimiseen poliisiin. Yhdessä he adoptoivat HIV-positiivisen Carlos-vauvan, kun hänen äitinsä kuolee AIDS-komplikaatioihin. Pari menee naimisiin ja Jeanie päättää jättää työnsä sairaalassa viettääkseen enemmän aikaa perheensä kanssa. Jeanie palaa sairaalaan vielä *ER*:n toiseksi viimeisellä kaudella. Carlos on loukannut päänsä liikuntatunnilla ja Jeanie tuo hänet tutkittavaksi. Paljastuu että pojan HIV on edennyt AIDSiksi.

Ennen Jeanie Bouletin hahmoa pohjoisamerikkalaisissa tv-sarjoissa oli nähty vain muutamia HIV-positiivisia hahmoja. Suuri osa heistä oli sarjoissa vain sivurooleissa. Maailman ensimmäinen HIV-positiivinen saippuaopperahahmo nähtiin Isossa-Britanniassa *EastEnders*-sarjassa vuonna 1990. Myöhemmin 90-luvulla HIV-positiivisia hahmoja nähtiin enemmän myös tunnetuissa pohjoisamerikkalaisissa sarjoissa.

4.2.2 Syrjinnän pelosta vanhemmuuteen

Ennen kuin Kerry Weaverin hahmon paljastettiin olevan lesbo *ER*:n seitsemännellä tuotantokaudella, oli sarjassa nähty pienemmissä rooleissa muun muassa homoseksuaali ambulanssikuski ja hoitaja sekä lesbo lääkäri. Ennen sarjan seitsemättä kautta Kerrylla oli muutamia lyhytkestoisia miessuhteita. Kyseisen kauden puolivälissä Kerry rakastuu sairaalan psykiatriin, Kim Legaspiin, mutta suhde ei kuitenkaan kestä pitkään, sillä Kerry ei ole tuonut suuntautumistaan julki ja hänellä on ongelmia näyttäytyä Kimin kanssa julkisesti. Suhdetta vaikeuttaa myös Kerryn oma syrjinnän ja homouden pelko, sillä hän ei ole vielä täysin hyväksynyt itseään lesbona. Myöhemmin kauden aikana Kerry kuitenkin puolustaa Kimiä, kun rasistinen lääkäri Robert Romano yrittää syyttää häntä naispotilaan seksuaalisesta ahdistelusta.

Kahdeksannen kauden alussa Kerry ei edelleenkään ole kertonut suuntautumisestaan kuin vain muutamalle työtoverilleen. Kauden aikana Kerry aloittaa suhteen naispuolisen palomiehen Sandy Lopezin kanssa. Sandy ei kuitenkaan pidä siitä, että Kerry on pitä-

nyt suuntautumisensa salassa. Niinpä hän eräässä jaksossa suutelee avoimesti Kerrya työtovereiden edessä. Sandyn ja Kerryn romanssia ja seurustelun kehitystä kuvattiin tavalla, jota on usein totuttu näkemään televisiossa vain heteroparien kohdalla.

Suhteen vakavoituessa Kerry toivoo saavansa lapsen Sandyn kanssa, mutta ensimmäinen raskaus päättyy keskenmenoon. Uutta keskenmenoä peläten Kerry ehdottaa, josko Sandy haluaisi tulla raskaaksi hänen sijaansa. Sandy kuitenkin kieltäytyy, koska se vahingoittaisi hänen uraansa palomiehenä. Myöhemmin Sandy muuttaa mieltään ja parille syntyy poika, Henry.

Pian lapsen syntymän jälkeen Sandy menehtyy työtehtävässään. Kuoleman seurauksena Sandyn vanhemmat, jotka eivät koskaan hyväksyneet hänen seksuaalista suuntautumistaan, ryhtyvät Henryn huoltajiksi. Kerry kuitenkin haastaa heidät oikeuteen lapsen huoltajuudesta. Kuten *Dynastyssa*, myös tässä tapauksessa vanhemman sopivuus lapsen huoltajaksi kyseenalaistetaan seksuaalisen suuntautumisen takia. Huoltajuus-taistelu kuitenkin päättyy sovintoon, kun Kerryille myönnetään Henryn huoltajuus ja Sandyn vanhemmat lupaavat hoitaa häntä Kerryn ollessa töissä.

Sandyn kuoleman ja huoltajuuskiistan jälkeen Kerryn hahmo nähdään sarjassa pääosin sivuosassa sairaalan arjessa. *ER*:n kolmannellatoista kaudella Kerry tutustuu tv-tuottajana toimivaan Courtneyyn. Heidän välilleen syntyy tiivis suhde. Sairaalassa tehdään budjettileikkauksia ja Kerryn työpaikka on vaakalaudalla. Onnekseen hän saa televisioalan töitä Miamiin ja jättää paikkansa sairaalassa. Kerryn hahmon poistuttua sarjasta GLAAD-järjestö, joka pyrkii vaikuttamaan tiedotusvälineiden seksuaali- ja sukupuoli-vähemmistöistä antamaan kuvaan, toivoi NBC-kanavan sisällyttävän enemmän homoseksuaalisia hahmoja ohjelmiinsa (Associated Press 2008).

Kerryn tarina on mielestäni hyvä esimerkki siitä, kuinka seksuaalisen suuntautumisen takia syrjintää pelkäävä tulee ulos kuorestaan ja uskaltaa vähitellen olla täysin oma itsensä. Uskon erityisesti tällaisten televisiohahmojen olevan hyödyksi heille, jotka tarvitsevat rohkaisua olla omia itsejäänsä.

5 2000-luku – Tosi-tv:n vuosikymmen

2000-lukua kuvataan monesti digitaaliseksi vuosikymmeneksi. Olemassaolevat laitteet kehittyivät huomattavasti – tietokoneet, matkapuhelimet ja internet olivat tulleet oleelliseksi osaksi ihmisten arkea. 2000-luvulla erityisesti internetin kasvu edisti globalisaatiota. Vuosikymmen muistetaan myös useista terrori-iskuista ja niiden jälkeisistä sodista. Erityisesti 9/11-iskut ja niitä seuranneet sodat terrorismia vastaan vaikuttivat monella tapaa myös medioihin, esimerkiksi useista iskujen jälkeen ensi-iltaan tulleista elokuvista poistettiin WTC-tornit kokonaan, palkintogaalojen järjestelyjä lykättiin ja sarjojen, joissa oli terroristiteemoja, jaksoja siirrettiin tai hyllytettiin. (James 2009; Germain 2002.)

Vuonna 1992 nähtiin yksi ensimmäisistä modernia tosi-tv:tä edustavista sarjoista, kun *The Real World* aloitti MTV:lla (Gorman 2010). Kuitenkin vasta 2000-luvulla tositelevisio lähti räjähdysmäiseen nousuun, kun ohjelmat kuten *Big Brother*, *Popstars* ja *Survivor* valtasivat tv-ruudut. Näiden kaltaisten sarjojen menestys kannusti luomaan monia imitaatioita, kuten *American Idol* ja *X Factor*. Myös julkisuuden henkilöt lähtivät mukaan tositelevision synnyttämään menestysaaltoon ja päästivät kamerat koteihinsa.

Uuden nousun vuosikymmenellä kokivat rikos- ja sairaalasarjat, kun televisiossa aloittivat sarjat, kuten *Gray's Anatomy*, *House*, *CSI* ja *24*. Tilannekomedioiden määrä televisiossa väheni, mutta silläkin saralla nähtiin menestyjiä, muun muassa *How I Met Your Mother* sekä *Will & Grace*. Vuosikymmenen aikana nähtiin myös monia kaapelikanavien laatusarjoja, kuten *The Sopranos* ja *The Wire*.

5.1 Desperate Housewives – Uuden vuosituhatosen melodraamaa

Kuvio 5. Vasemmalta oikealle Bree Van de Kamp, Gabrielle Solis, Karen McCluskey, Lynette Scavo sekä Susan Mayer.

Moni tv-kanava hylkäsi *The Golden Girls* -tilannekomedian tuottajana tutuksi tulleen Marc Cherryn luoman draamakomedian *Desperate Housewives*, ennen kuin ABC näytti sille vihreää valoa. Marc Cherryn rinnalle sarjaa tuottamaan saatiin Charles Pratt Jr, jonka aiempiin töihin kuuluu muun muassa *Melrose Place* ja *General Hospital* -sarjojen tuottaminen ja käsikirjoittaminen. *Desperate Housewivesin* pilottijakso nähtiin Yhdysvalloissa lokakuussa 2004, ja sarja oli välitön menestys. Vuoteen 2007 mennessä *Desperate Housewives* oli noussut yhdeksi maailman katsotuimmista sarjoista (BBC News 2006).

Sarjan tapahtumat keskittyvät Fairview'n kaupunkiin ja sen Wisteria Lane -nimiselle kadulle, jossa sarjan päähahmot asuvat. Sarjan naispuolisina päähahmoina nähdään tapaturma-altis romantikko Susan Mayer, suurperheen äiti Lynette Scavo, parhaansa mukaan kulissit kasassa pitävä perfektionisti Bree Van de Kamp sekä turhamainen entinen huippumalli Gabrielle Solis.

Sarja alkaa, kun naisten naapuri ja hyvä ystävä Mary Alice Young ampuu itsensä. Alun perin hänen rooliaan valittiin näyttelemään *Twin Peaksin* Laurana tutuksi tullut Sheryl Lee, mutta pilottijakson kuvaamisen jälkeen tuottajat antoivat roolin Brenda Strongille. Jokaisella *Desperate Housewivesin* kaudella oli jokin mysteeri, jota kauden aikana selvitettiin. Ensimmäisellä kaudella se oli Mary Alicen itsemurha ja siihen johtaneet syyt.

5.1.1 Alkoholistiäidin moderni kuvaus

Ensimmäisellä kaudella nähdään, kuinka täydellistä kotiäitiä esittävän Breen ja hänen miehensä Rexin avioliitto rakoilee. Rex haluaa avioeron, koska ei jaksakaan enää elää täydellisyyteen pyrkivän Breen valvovan silmän alla. Bree sen sijaan vaatii, että pari alkaa käydä avioliittoneuvojalla. Pian Rex saa sydänkohtauksen ja Breelle selviää, että hänen miehensä on viettänyt aikaa maksullisten naisten seurassa. Pari eroaa ja Bree alkaa tapailta apteekkarina toimivaa Georgiaa.

Myös perheen teini-ikäiset lapset Danielle ja Andrew kärsivät vanhempiansa erosta. Andrew paljastaa vanhemmilleen olevansa biseksuaali ja Bree uskoo, että Andrew'n sielu on vaarassa, joten hän lähettää pojan kirkkoherran puheille. Rex pyytää toista mahdollisuutta ja pari palaa takaisin yhteen. Breen kanssa edelleen hyvissä väleissä oleva George tulee tästä mustasukkaiseksi ja myy Rexille vääriä lääkkeitä. Tämä johtaa toiseen sydänkohtaukseen ja Rex kuolee.

Toisella kaudella Georgan pakkomielle Breeta kohtaan yltyy. Lopulta hän ottaa yliannostuksen lääkkeitä ja tunnustaa Rexin tapon Breelle. Koska Bree menettää kontrollin perheestään, tarttuu hän pulloon ja hänelle kehittyy alkoholiongelma. Alkoholien vaikutuksen alkavat näkyä pian - Bree muun muassa sammuu omalle pihalleen ravintolaillan jälkeen sekä juo samalla kun vahtii Lynetten lapsia.

Tulkintani mukaan suuri syy Breen juomiseen on varmastikin juuri se, ettei hän enää pysty hallitsemaan täysin perhettään ja ympärillään tapahtuvia asioita. Päästäkseen nyt pelkäämäänsä todellisuutta pakoon hän tarttuu pulloon, sillä humalassa hänen on helpompaa uskotella itselleen kaiken olevan hyvin.

Alkoholien aiheuttaman riidan aikana Bree läpsäisee Andrew'ta poskelle. Kostaakseen tämä päättää syyttää äitiään alkoholien aiheuttamasta väkivaltaisuudesta ja lavastaa itselleen mustan silmän. Bree tajuaa alkoholiongelmansa ja alkaa käydä AA:n tapaamisissa. Hänelle kehittyy suhde tukihenkilönsä Peterin kanssa, joka on seksiaddikti. Andrew'lla on edelleen tulehtuneet välit äitinsä kanssa ja hän syyttää tätä Rexin kuolemasta. Kostoksi hän viettelee Peterin. Bree löytää heidät sängystään, jonka seurauksena hän vie Andrew'n kauaksi kotoa, tien varteen, ja jättää hänet sinne. Tämän jälkeen Bree on hermoromahduksen partaalla, ja hän päättää kirjoittautua sisään psykiatriselle osastolle.

Vuosia myöhemmin, sarjan viidennellä kaudella, Breen uusi mies Orson joutuu vankilaan ja Bree tarttuu pitkästä aikaa pulloon. Samaan aikaan hänen catering-yrityksensä alkaa menestyä, mutta krapulan takia hän jättää väliin useita asiakastapaamisia ja työtapahtumia. Breen työkaveri Katherine saa tietää alkoholiongelmasta ja auttaa Breen kuiville. Seuraavan kauden lopulla Bree eroaa Orsonista riittävästi.

Bree ratkeaa juomaan vielä sarjan viimeisellä kaudella. Hän on salaillut ystäviltaan asioita, minkä seurauksena heidän luottamuksensa Breehen horjuu ja he hylkäävät hänet. Bree alkaa käydä baareissa ja iskeä tuntemattomia miehiä. Eräänä iltana Bree joutuu baari-illan jälkeen raiskausyrityksen kohteeksi, mutta ex-mies Orson pelastaa hänet. Ystävät huolestuvat Breesta ja lopulta naiset sopivat välinsä.

Koska Bree haluaa pitää tahdikkaan kotiäidin mainetta yllä, yrittää hän joka kerta aina viimeiseen asti salata juomisensa muilta. Alkoholismi onkin nykyään ehkä enemmän henkilökohtainen, kuin yhteiskunnallinen tabu. Alkoholismista ja sen vaikutuksista käydään julkista keskustelua jatkuvasti, mutta alkoholia runsaasti kuluttavien on vaikeaa myöntää itselleen ja muille kuuluvansa riskiryhmään ja olevansa alkoholisti.

Vaikka 2000-luvulla naisten alkoholismi ei ollut enää uusi tai laajalti keskustelua herättävä aihe, niin kyseisen teeman käsittely on silti tärkeää. Tämä siksi, että aina löytyy naisia ja perheenäitejä, jotka kamppailevat alkoholismien kanssa. Ongelman myöntäminen on leimautumisen pelossa vaikeaa ja televisiosarja voikin toimia eräänlaisena vertaistukena, joka voi olla ensimmäinen askel ongelman selättämiseen.

Dallas kuvasi naisten alkoholismia mielestäni paremmin ja totuudenmukaisemmin kuin *Desperate Housewives*. Myös alkoholin suurkulutukseen johtaneet syyt olivat samantumiskelpoisempia Sue Ellenin kuin Breen kohdalla. Tämä tosin voi johtua paljolti myös siitä, että se *Dallasissa* näkökulma on dramaattisempi kuin *Desperate Housewivesissa*, jossa on lisäksi mukana komediaa.

5.1.2 Syöpä – ei pelkästään fyysinen tapahtuma

Kolmannen kauden loppupuolella Lynettella diagnosoidaan Hodgkinin tauti eli imusolmukesyöpä. Kemoterapiaa varten hän joutuu lainaamaan rahaa äidiltään, josta hän on vieraantunut jo vuosia sitten äidin alkoholismien ja väkivaltaisen luonteen takia. Kemoterapian seurauksena Lynette kaljuuntuu ja päättää alkaa käyttää peruukkeja peittäääk-

seen sairautensa, sillä hän ei halua ystäviensä ja naapuriensa sääliä. Kaljuuntumisesta huolimatta Lynette yrittää pitää yllä seksielämää Tomin kanssa ja luo peruukkien ja asujen avulla erilaisia hahmoja. Kesken intiimin hetken Lynettelle kuitenkin selviää, että Tom on syvästi järkyttynyt nähdessään hänet kaljuna.

Sairautensa alkupuolella Lynette käy läpi monia vaiheita säilyttääkseen kehonsa hallinnan ja superäidin identiteetin. Hän muun muassa aliarvioi sairautensa riskit, yrittää vakuutella itselleen että selviää, käyttäytyy kuin olisi terve, mutta oppii kuitenkin käsittelemään sairauden aiheuttamaa vihaa huumorin ja ironian avulla. Sairaus on kuitenkin paljon muuta kuin pelkkä fyysinen tapahtuma – sillä on kauaskantoisia sosiaalisia, tunnepitoisia, moraalisia ja hengellisiä seurauksia. Sairaus vaikuttaa vahvasti myös läheisiin ihmisiin. (Fernández-Morales 2009, 679.)

Sarjan viimeisellä kaudella Lynetten lastenvahtina ajoittain käyvällä iäkkäällä naapurilla Karen McCluskeylla todetaan parantumaton keuhkosyöpä. Hahmon näyttelijä Kathryn Joosten sairasti 2000-luvulla kaksi kertaa keuhkosyöpää. Hän kuitenkin selätti syövän molemmilla kerroilla. (Ysmay 2012.) Kuten Lynette, Karen haluaa pitää tiedon syövästä omana tietonaan eikä kerro siitä edes miehelleen Roylle, sillä tämän edellinen vaimo menehtyi syöpään. Roy, kuten myös Karenin naapurit, saavat kuitenkin tietää syövästä ja päättävät pitää hänestä huolta sen sijaan, että Karen joutuisi hoitokotiin.

Sarjan viimeisessä jaksossa Karen menehtyy syövän nujertamana. Sarjan viimeisen kauden aikana Karenin näyttelijä Joosten taisteli myös omassa elämässään syöpää vastaan jo kolmannen kerran. 20 päivää viimeisen jakson esittämisen jälkeen hän menehtyi keuhkosyöpään kuten hahmonsakin. Tässä tapauksessa tosielämä ja fiktiivinen elämä sekoittuivat realistisella, mutta myös jopa pelottavalla tavalla.

Syövän käsittely *Desperate Housewives*issa ei ollut mitään uutta tai mullistavaa, toisin kuin aikoinaan *Dallas*issa. Aihetta oli vain muutama vuosi aiemmin käsitelty muun muassa suosittun *Sex and the City* -sarjan viimeisellä kaudella Samanthan sairastuessa rintasyöpään. *Dallas*issa syöpä oli juonen keskiössä vain muutamassa jaksossa, vaikka se tulikin ajoittain esiin Miss Ellien hahmon elämässä myöhemmin. *Desperate Housewives* sen sijaan käsitteli aihetta pidemmällä aikavälillä ja taistelu syöpää vastaan oli osa useamman kuin yhden hahmon elämää. Aiheen tuominen esiin suosituissa televisiosarjoissa on tärkeää, sillä se saattaa madaltaa kynnystä käydä lääkärissä ja ottaa selvää omasta terveydentilasta.

5.2 Nip/Tuck – Salattu transsukupuolisuus – uhattu miehisuus?

Kuvio 6. Vasemmalta oikealle Sean, Julia ja Christian.

Kesällä 2003 Yhdysvalloissa näki päivänvalon *Nip/Tuck*-draamasarjan ensimmäinen jakso. Sarjassa seurataan miamilaisen McNamara/Troy-plastiikkakirurgian vastaanoton omistajien Seanin ja Christianin työtä ja vapaa-aikaa. Sarjan loi ohjaaja-tuottaja Ryan Murphy, joka tunnetaan myös *Glee* ja *American Horror Story* -sarjojen tekijänä. Sarjan jokaisessa jaksossa nähdään erilaisia plastiikkakirurgisia toimenpiteitä, sekä yleisiä että harvinaisempia - rasvaimuista vaginan nuorentamisleikkauksiin. *Nip/Tuck* käyttää kauneuskirurgiaa myös tutkiakseen laajempia aiheita, kuten vaurautta, identiteettiä ja mielikuvia.

Käsiteltyjen aiheiden takia sarja koki myös vastustusta. Esimerkiksi konservatiivinen painostusryhmä Parents Television Council yritti lopettaa mainostajien tuen sarjalle. Tämän seurauksena muun muassa Ben & Jerry's päätti lopettaa mainostamisen sarjan mainoskatkoilla. Tämän lisäksi plastiikkakirurgien ammattijärjestöt, kuten American Society of Plastic Surgeons, kritisoivat sarjaa, koska heidän mielestään *Nip/Tuck* esitti heidän ammattinsa negatiivisella tavalla huomiota herättävässä valossa. (Lyons 2007, 4.)

Uskon, että osa vastustuksesta ja kritiikistä johtuu myös siitä, että leikkauksia esitettiin niin inhorealisticella ja voimakkaalla tavalla, että katsojat kokivat sen epämukavaksi. Hieman samoin kuin miten inestiin viitattiin *Twin Peaks*issa. Leikkausten autenttisuuden esittämisessä sarja onkin onnistunut, sillä muun muassa amerikkalainen kolumnisti Simon Dumenco luuli, että sarjan operointitilanteissa käytetään oikeaa videoitua leikkausmateriaalia. Todellisuudessa näissä kohtauksissa oikean ihmisen sijaan on käytet-

ty proteesia. (Tait 2007, 129.) Realistisuudessaan *Nip/Tuck* haastaakin katsojan joko seuraamaan sarjaa tai kääntämään katseensa.

Sarjan toisella kaudella Sean palkkaa vaimolleen Julialle elämäntapavalmentaja Ava Mooren, jotta hänestä tulisi parempi vaimo. Tutustuttuaan Seanin perheeseen Ava viettelee heidän poikansa Mattin ja aloittaa suhteen hänen kanssaan. Avan adoptiolapsi Adrian ei ole suhteesta mielissään ja vaikuttaa jopa mustasukkaiselta. Julia paljastaa Avalle pitkään häntä vainonneen salaisuuden – Seanin sijaan Mattin biologinen isä onkin Christian. Totuus paljastuu myös Mattille ja Seanille, jonka seurauksena Matt muuttaa Avan luokse ja Julian avioliitto hajoaa. Selviää myös miksi Adrian käyttäytyy mustasukkaisesti äitiään kohtaan – Ava on jo pidemmän aikaa käyttänyt Adriania seksuaalisesti hyväkseen.

Toisen kauden päätösjaksossa paljastuu, että Ava on transsukupuolinen. Averynimisenä miehenä hän rakastui Barrett Moore nimiseen lääkäriin. Barrett oli kuitenkin hetero, eikä Avery saanut vastakaikua rakkaudelleen. Tämä aiheutti hänelle syvän masennuksen. Saadakseen Barrettiin rakastumaan häneen hinnalla millä hyvänsä, päätti Avery pyytää häneltä sukupuolenkorjausleikkausta. Näin Averystä tuli Ava. Jotta Ava saattoi tuntea itsensä kokonaisvaltaiseksi naiseksi, synnytti Barrettiin työntekijä hänelle pojan, Adrianin.

Kun Seanille ja Christianille selviää Avan transsukupuolisuus, kiristävät he Avaa, jotta hän jättäisi Mattin. Ava päättää lähteä Ranskaan, mutta sitä ennen hän joutuu todistamaan Adrianin itsemurhan. Ava jättää ruumiin lattialle mätänemään ja lähtee lentokentälle. Seuraavalla kaudella, kun Matt käy Avan asunnolla, löytää hän Adrianin mädäntyneen ruumiin. Tämän seurauksena myös Mattille selviää Avan transsukupuolisuus. Tilanne saa hänet kyseenalaistamaan omaa seksuaalisuuttaan ja miettimään maskuliinisuuttaan. Matt päättää lähteä transsukupuolisille tarkoitettuun baariin etsimään Avaa, ja päätyy lopulta Cherry Peck nimisen naisen luo. Parin alkaessa harrastaa seksiä Matt huomaa, että Cherryn fyysinen sukupuolen korjaus on vielä kesken. Tilanne ajaa hänet raivon partaalle ja Matt pahoinpitelee Cherryn. Raivokohtauksen aiheuttajana voidaan mielestäni pitää Avan salaisuuden paljastumista ja tästä johtuvaa Mattin maskuliinisen puolen heikentymistä. Pahoinpitelyn avulla Matt halusi todistaa itselleen oman miehiisyytensä tehoa. (Galioto 2011, 51.) Myöhemmin Cherry kostaa pahoinpitelyn yhdessä transsukupuolisten ystäviensä kanssa.

Kolmannen kauden loppupuolella Matt alkaa tapaila uusnatsiperheen tytärtä, Arielia. Matt ei kuitenkaan hyväksy kaikkia perheen tekoja ja ajatusmaailmaa, ja pari eroaa. Suhteessa olikin enemmän kyse Mattin halusta kapinoida vanhempiaan vastaan, kuin oikeasta rakkaudesta. Cherry saapuu Seanin pakeille ja vaatii häntä korjaamaan kasvonsa Mattin pahoinpitelyn ja pieleen menneen plastiikkakirurgian jäljiltä. Leikkauksen jälkeen välinsä sopineet Matt ja Cherry lähtevät yhdessä ostoksille, jolloin he törmäävät Arieliin ja hänen isään. Kauden päätösjaksossa Arielin isä kaappaa Mattin ja Cherryn. Aseella uhaten hän pakottaa Mattin leikkaamaan Cherryn peniksen irti sekä hautaamaan tämän elävältä. Brutaalista tilanteesta huolimatta sarja ei tee Cherrystä uhria, vaan tilanne päättyy siihen, että Cherry lyö Arielin isää lapiolla ja ampuu tämän.

Seksuaali- ja sukupuolivähemmistöjen mediakuvaa valvovan GLAAD-järjestön mukaan televisiosarjat, joissa nähdään transhahmoja, esittävät heidät usein negatiivisessa valossa. Järjestön mukaan suurin osa hahmoista esitetään joko uhrina tai vihollisena, ja vain muutama jollain tapaa uraa uurtavina. Kiitosta saivat muun muassa sarjat *Glee*, *Ugly Betty* ja *Orange is the New Black*. *Nip/Tuck*-sarjan transhahmojen kuvaukset luokiteltiin kuitenkin pääasiassa negatiivisiksi. Tämä on mielestäni täysin ymmärrettävää, sillä esimerkiksi Ava kuvataan psykopaattina, joka harrastaa seksiä adoptiolapsensa kanssa. Tämän lisäksi sarjan kuudennella kaudella transsukupuolinen näyttelijä Candis Cayne esittää transsukupuolista naista, joka haluaa hänet leikattavan takaisin mieheksi. Miehenä olo ei kuitenkaan miellytä häntä ja jo seuraavassa jaksossa hän haluaa rintaimplantit takaisin. Ymmärrän, että tämän kaltainen juoni saatetaan nähdä hyvinkin vastenmielisessä valossa. On kuitenkin tärkeää, että televisiossa nähdään transsukupuolisia näyttelijöitä ja hahmoja, sillä he voivat toimia esikuvina transihmisille. Transsukupuolisten esittäminen sarjoissa lisää myös ihmisten tietoisuutta kyseisestä sukupuolivähemmistöstä. (Kane 2012; 2013.)

6 Nykyhetki ja tulevaisuus

2010-luvulla elokuvien ja televisiosarjojen levityskanavat ovat muuttuneet ja siirtyneet entistä enemmän internetiin. Perinteisten levityskanavien suosion laskiessa myös piratismi on kasvanut. Tästä esimerkkinä voidaan pitää muun muassa HBO:n *Game of Thrones* -sarjaa, joka on ollut jo kahden vuoden ajan maailman eniten laittomasti ladattu tv-ohjelma (Edidin 2013). Tänä päivänä suurimpia televisiokanavia ja niiden ohjelmia voi katsoa suoratoistona ilmaiseksi ja erilaiset elokuvien ja sarjojen suoratoistopalvelut, kuten Netflix ja HBO, ovat nousseet suureen suosioon.

Viime vuosina 90-luvulla menestyneet amerikkalaiset saippuaopperat ovat menettäneet paljon katsojiaan ja useita niistä on myös lopetettu, kuten yli 40 vuotta pyörineet *All My Children* ja *One Life to Live* (Melodie 2011). Myös viime vuosikymmenellä uuden nousun kokeneen melodraaman suosio on taas kääntynyt laskuun. Sen tilalle on tullut useita menneeseen aikaan sijoittuvia draamasarjoja, kuten *Mad Men* ja *Game of Thrones*. Myös kauhugenre on 90-luvun jälkeen noussut uuteen suosioon. Mielestäni parhaiten tätä genreä nykyään edustavat *The Walking Dead* ja *The American Horror Story* -sarjat.

Suoratoistopalvelujen menestyksen myötä muun muassa Netflix on alkanut tuottaa omia sarjoja, jotka tuodaan palveluun koko tuotantokausi kerrallaan. Menestyksestään Netflixiä kiittää myös *Breaking Bad* -sarjan tekijä Vince Gilligan, jonka mukaan sarja ei olisi selvinnyt ilman palvelun avulla saatuja katsojia (Weisman 2013). *Breaking Badin* suosion siivittämänä Netflix tuottaa sille myös spin-off-sarjan *Better Call Saul*.

Tabuaiheiden saralla homoseksuaalisuus on arkipäiväistynyt ja seksuaaliset vähemmistöt ovat laajalti esillä televisiossa. Viime vuosina on nähty pelkkiin seksuaalivähemmistöihin keskittyviä draamasarjoja, kuten *Queer as Folk*, *The L Word* sekä viimeisimpänä *Looking*. Myös perheitä, joissa vanhemmat ovat samaa sukupuolta, on alettu nähdä useammin. Tästä paras esimerkki on tilannekomedia *Modern Family*, jossa miesparilla on adoptiotytär. Myös transsukupuoliset henkilöt ovat olleet jonkin verran esillä, ja heidän roolinsa televisiosarjoissa on kasvanut viime aikoina. Tästä tuoreimpana esimerkkinä toimii Netflixin tuottama sarja *Orange Is The New Black*, jossa yhtenä hahmona nähdään tummaihoisen transsukupuolinen nainen Sophia Burset. Erityisen rajoja rikkovaa tästä tekee se, että hahmon näyttelijä on itsekin transsukupuolinen. Uskonkin, että tulevaisuudessa televisiossa nähdään entistä useammin ja suuremmisissa rooleissa sekä transsukupuolisia hahmoja että näyttelijöitä.

Tietyt asiat pysyvät kuitenkin edelleen tabuina, kuten inesti ja sitä käsitellään televisiossa edelleen harvakseltaan. Suurimmassa osassa sarjoista, joissa sitä nähdään, käsitellään inestiä vain yhdessä jaksossa tai sivujuonena. Tällaisia sarjoja ovat pääasiassa erilaiset rikossarjat, kuten *CSI* ja *Criminal Minds*. Näkemieni sarjojen perusteella todennäköisesti yleisin inestitilanne sarjoissa on joko serkkujen tai sisarusten välinen inesti, vieläpä tilanteessa, jossa he eivät aluksi tiedä olevansa sukua. Vanhemman ja lapsen välinen inestiä sen sijaan esitetään harvemmin. Tuoreimpana esimerkkinä tällaisesta tilanteesta voidaan pitää *Bates Motel* -sarjaa, jossa äidin ja teini-ikäisen po-

jan suhteeseen viitataan voimakkaasti. Sarjan tuottaja Carlton Cuse kertookin, että *Twin Peaks* on toiminut sarjalle vahvana inspiraation lähteenä (Haithman 2013).

7 Yhteenveto

Tekemäni analyysin myötä huomaan, että viimeisen kolmen vuosikymmenen aikana maailma on kokenut monia muutoksia ja asiat, jotka olivat tabuja vielä kymmenen tai kaksikymmentä vuotta sitten, eivät välttämättä enää ole sitä.

1980-luvulla *Dallas* ja *Dynasty* olivat edelläkävijöitä käsitellessään syöpää ja rintojen poistoa sekä homoseksuaalisuutta. Myös itsenäisen ja varakkaan tummaihoisen nais-hahmon mukaan tuominen ja hänen parisuhteidensa käsittely vahvistivat *Dynastyn* roolia edelläkävijänä. Tänä päivänä nämä aiheet eivät enää ole länsimaissa suuria tabuja. Esimerkiksi näyttelijä Angelina Jolie poistatti rintansa minimoidakseen rintasyövän riskin ja sai paljon kiitosta tuodessaan asian julkisuuteen. Viime vuosina homoseksuaalit ja tummaihoiset ovat olleet laajasti esillä televisiossa sarjojen päärooleissa elämän eri aloilla, eivätkä enää pelkästään stereotyyppisesti esitettynä.

1990-luvun alussa kun *Twin Peaks* käsitteli inestsiä, toimi se edelläkävijänä ja nosti aiheen julkiseen keskusteluun. Vuosikymmenen puolivälin jälkeen, kun *ER*-sarjassa käsiteltiin AIDSia ja seksuaalivähemmistöjä sekä heidän oikeuttaan lapseen, toimi sarja suunnannäyttäjänä muille tv-sarjoille. Muun muassa seksuaalivähemmistöjen televisionäkyvyyden ansiosta heidän oikeutensa ovat länsimaissa parantuneet vuosi vuodelta.

2000-luvulla kun *Desperate Housewives* käsitteli syöpää, homoseksuaalisuutta ja naisten alkoholismia, oli tabun voima kyseisten aiheiden kohdalla jo heikentynyt. Nämä asiat ovat kuitenkin sellaisia, joita ihmiset haluavat salata jopa läheisiltään, joten niiden käsittely on merkityksellistä, jolloin niistä uskalletaan puhua avoimemmin. Vuonna 2003 alkanut *Nip/Tuck* oli ensimmäinen draamasarja, jossa keskityttiin plastiikkakirurgiaan. Kauneuskirurgiset toimenpiteet olivat tulleet 90-luvun lopulla osaksi valtavirtaa silikonirintojen yleistymisen myötä, ja viime vuosina ne ovat entistä enemmän arkipäiväistyneet. Sen sijaan transsukupuoliset sekä heidän tarvitsemansa korjausleikkaukset ovat edelleen melko vähän käsitelty aihe draamasarjoissa, mutta suunta senkin kohdalla on kasvamaan päin.

Analyysiä voisi vielä jatkaa esimerkiksi keskittymällä pelkästään yhteen opinnäytteessä käsiteltyyn tabuaiheeseen ja syventyä paremmin sen tutkimiseen ja näkymiseen televisiossa tai muissa medioissa. Tämä voisi olla hyödyllistä erityisesti sellaisten aiheiden kohdalla, joista ei toistaiseksi löydy paljon materiaalia.

On asioita, jotka länsimaissa ovat edelleen tabuja, kuten inesti ja siihen vahvasti liittyvä pedofilia. Tosin kahden aikuisen sukulaisen välinen vapaaehtoinen inesti on joissain maissa sallittua. Inesti tulee kuitenkin myös jatkossa pysymään sekä tabuna että rangaistavana tekona, sillä se edustaa meille epäpuhdasta ja epäpyhää sekä loukkaa tärkeitä moraalisia näkemyksiä.

Tänä päivänä mediassa käsitellään usein monia opinnäytteessä esiin tulleita asioita. Tämä on tehnyt niistä meille tutumpia ja ne ovat arkipäiväistyneet. Asiat, jotka aiemmin olivat tabuja, ovatkin tulleet osaksi jokapäiväistä elämäämme.

Lähteet

Amnesty International 3/2010. Case closed: Rape and human rights in the Nordic countries. Amnesty International
<<http://www.amnesty.dk/sites/default/files/mediafiles/44/case-closed.pdf>> (30.1.2014).

Ang, Ien 1985. *Watching Dallas: Soap opera and the melodramatic imagination*. Lontoo: Routledge.

Associated Press 14.7.2008. ABC, FX Get High Marks Gay, Lesbian Alliance. Los Angeles Times
<<http://web.archive.org/web/20080803201421/http://theenvelope.latimes.com/awards/env-glaad-14-2008jul14,0,1003525.story>> (13.3.2014).

Bainbridge, Jason Graham & Delaney Elizabeth 2012. Murder, Incest and Damn Fine Coffee: Twin Peaks as new incest narrative 20 years on. *Continuum: Journal of Media & Cultural Studies*, 26/4, 637-651.

Baird-Remba, Rebecca 24.4.2013. There Are Still 29 US States Where You Can Be Fired For Being Gay. *Business Insider* <<http://www.businessinsider.com/states-where-you-can-be-fired-for-being-gay-2013-4>> (9.4.2014).

BBC News 31.7.2006. CSI Show Most Popular in the World. *BBC News*
<<http://news.bbc.co.uk/1/hi/entertainment/5231334.stm>> (30.1.2014).

Blakeman, M.C. 28.11.1990. The Awful Truth in Twin Peaks. *Chicago Tribune News*
<http://articles.chicagotribune.com/1990-11-28/news/9004080575_1_laura-palmer-sexual-abuse-child-abuse> (14.1.2014).

Capsuto, Steven 2000. *Alternate Channels: The Uncensored story of gay and lesbian images on radio and television*. New York: Ballantine Books.

Case-Lo, Christine 16.8.2012. All About Autonomic Dysreflexia (or Hyperreflexia). *Healthline* <<http://www.healthline.com/health/autonomic-hyperreflexia>> (16.3.2014).

Classic TV Hits n.d. . TV Ratings. *Classic TV Hits*
<<http://www.classictvhits.com/tvratings/index.htm>> (28.1.2014).

Collier, Aldore 1985. Diahann & Billy Dee Break Taboo of Blacks as Lovers on the TV Screen. *JET*, 67/20, 58-61.

Collins, Jim 1992. *Television and Postmodernism*. toim. Allen, Robert C. *Channels of Discourse, Reassembled: Television and Contemporary Criticism*. Pohjois-Carolina: University of North Carolina Press.

Cosgrove-Mather, Bootie 26.4.2002. TV Guide Names Top 50 Shows. *CBSNews*
<<http://www.cbsnews.com/news/tv-guide-names-top-50-shows/>> (20.2.2014).

Creeber, Glen 2001. *The Television Genre Book*. Lontoo: British Film Institute.

- Davenport, Randi & Smith Hobart 1993. The Knowing spectator of Twin Peaks: Culture, feminism and family violence. *Literature Film Quarterly*, 21/4, 255-259.
- Denno, Deborah W. 2009. Selected Model Penal Code Provisions. Fordham University School of Law
<http://wps.prenhall.com/wps/media/objects/13023/13335893/downloadables/model_penal_code_sel_sec2.pdf> (2.4.2014).
- Eddin, Rachel 30.12.2013. HBO Still Doesn't Get It: Game of Thrones Again the Most Torrented Show. *Wired* <<http://www.wired.com/underwire/2013/12/game-of-thrones-piracy-hbo/>> (18.2.2014).
- Eighties Club, The n.d. . Television. The Eighties Club - The Politics and Pop Culture of the 1980's <<http://eightiesclub.tripod.com/id13.htm>> (20.2.2014).
- Entertainment Weekly 31.7.1998. MTV Changed the Music Industry on August 1, 1981. *CNN* <<http://edition.cnn.com/SHOWBIZ/Music/9807/31/encore.mtv/>> (7.2.2014).
- Everett, Anna n.d. . "Golden Age" of Television Drama. Museum of Broadcast Communications <<http://www.museum.tv/eotv/goldenage.htm>> (20.2.2014).
- Fernández-Morales, Marta 2009. Illness, Genre and Gender in Contemporary Television Fiction. Representations of female cancer in *Sex and the City* and *Desperate Housewives*. *Women's Studies*, 38, 670-691.
- Fonseca, Nicholas 24.4.2009. Golden Girls: A 20th Anniversary Oral History. *Entertainment Weekly* <<http://www.ew.com/ew/article/0,,1100651,00.html>> (14.1.2014).
- Forsius, Arno 2007. Kuukautisten historiaa. Lääketiedettä, kulttuuria, ihmisiä: Kuvauksia historiasta <<http://www.saunalahti.fi/arnoldus/kuukauti.html>> (28.2.2014).
- Freud, Sigmund 1989. Toteemi ja Tabu. Helsinki: Love kirjat.
- Fryer Jr, Roland G 2007. Guess Who's Been Coming to Dinner? Trends in Interracial Marriage over the 20th Century. *Journal of Economic Perspectives*, 21/2, 71-90.
- Fuqua, Joy V. 1995. "There's a queer in my soap!": The Homophobia/AIDS story-line of *One Life to Live*. toim. Allen, Robert C. *To be continued... Soap Operas Around the World*. Lontoo: Routledge.
- Galioto, Erica D. 2011. Nip/Tuck and the Literal Unconscious. toim. Kaveney, Roz & Stoy, Jennifer. *Nip/Tuck: Television that gets under your skin*. New York: I.B. Tauris.
- Germain, David 20.4.2002. Images of Trade Center Preserved in Fresh Films Shot Before Sept. 11. *The Berkeley Daily Planet*
<<http://www.berkeleydailyplanet.com/issue/2002-04-20/article/11500?headline=Images-of-trade-center-preserved-in-fresh-films-shot-before-Sept.-11---By-David-Germain-The-Associated-Press>> (23.2.2014).
- Goldstein, Warren 1990. Incest for the Millions: Saying No to David Lynch. *Commonweal*, 117/22, 741-742.

Gorman, Bill 17.9.2010. MTV's 'The Real World' Is Turning 25 And Returning To Sin City As Seven Roommates Take Over Hard Rock Hotel & Casino In March 2011. TV By the Numbers <<http://tvbythenumbers.zap2it.com/2010/09/17/mtvs-the-real-world-is-turning-25-and-returning-to-sin-city-as-seven-roommates-take-over-hard-rock-hotel-casino-in-march-2011/63925/>> (3.2.2014).

Graham, Jefferson & Spelling, Aaron 1996. Aaron Spelling: A Prime-Time Life. New York: St. Martin's Press.

Gripsrud, Jostein 1995, The Dynasty Years: Hollywood television and critical media studies. Lontoo: Routledge.

Haithman, Diane 10.5.2013. Carlton Cuse on Bates Motel's Twin Peaks & Psycho Heritage. Deadline <<http://www.deadline.com/2013/05/carlton-cuse-at-bates-motel-panel-we-pretty-much-ripped-off-twin-peaks/>> (20.2.2014).

Haller, Scott 14.5.1984. Diahann Carroll Dresses up Dynasty. People <<http://www.people.com/people/article/0,,20087810,00.html>> (21.1.2014).

Haller, Scott 23.9.1985. Fighting for Life. People <<http://www.people.com/people/archive/article/0,,20091775,00.html>> (9.3.2014).

Henderson, Lesley 2007. Social Issues in Television Fiction. Edinburgh: Edinburgh University Press.

Herek, Gregory M n.d. . Facts about Homosexuality and Child Molestation Sexual Orientation: Science, Education and Policy <http://psychology.ucdavis.edu/faculty_sites/rainbow/html/facts_molestation.html> (19.3.2004).

Jacobs, David 15.4.1990. TV View: When the Rich and the Powerful Were Riding High. The New York Times <<http://www.nytimes.com/1990/04/15/arts/tv-view-when-the-rich-and-the-powerful-were-riding-high.html?scp=10&sq=jr%20ewing%20dallas&st=cse>> (14.1.2014).

James, Michael S 4.12.2009. The 2000's: A Decade of Doom or Diversions?. abc News <<http://abcnews.go.com/Technology/Decade/defining-2000s-decade-doom-digital-divas/story?id=9174978>> (3.2.2014).

Jensen, Jeff 26.10.2007. David Lynch: Climbing the Peaks. Entertainment Weekly <<http://www.ew.com/ew/article/0,,20154190,00.html>> (14.1.2014).

Kane, Matt 20.11.2012. GLAAD Examines Ten Years of Transgender Images on Television; More than Half Were Negative or Defamatory. Glaad <<http://www.glaad.org/blog/glaad-examines-ten-years-transgender-images-television-more-half-were-negative-or-defamatory>> (14.4.2014).

Kane, Matt 19.11.2013. Report Update: Transgender images on TV remain largely negative, but standout roles hold promise. Glaad <<http://www.glaad.org/blog/report-update-transgender-images-tv-remain-largely-negative-standout-roles-hold-promise>> (14.4.2014).

Keck, William 18.11.2013. Keck's Exclusives: TNT Sets Dallas' Season 3 Premiere Date. TV Guide <<http://www.tvguide.com/news/tnt-dallas-premiere-1073536.aspx>> (16.3.2014).

Kivioja, Pasi 2004. Alaston lööppi: Millaiset uutiset myyvät tabloid-lehtiä - ja miksi? Lähtitarkastelussa Ilta-Sanomien lööpit, etusivut ja myyntiluvut vuonna 2002. Pro gradu – tutkielma. Tampere: Tampereen yliopisto, tiedotusoppi. <<http://tampub.uta.fi/bitstream/handle/10024/91813/gradu00332.pdf?sequence=1>> (19.3.2014).

Kreutzner, Gabriele & Seiter, Ellen 1991. Not All Soaps Are Created Equal: Towards a Crosscultural Criticism of Television Serials. Screen, 32/2, 154-172.

Laitinen, Merja 2009. Ajan tabut. toim. Laitinen, Merja & Pohjola Anneli teoksessa Tabujen kahleet. Tampere: Vastapaino.

Lyons, James 2007. Miami Slice: Surgical shockings in Nip/Tuck. Journal of Popular Film and Television, 35/1, 2-11.

Lyttle, John 1987. The Queen Cat Purrs. The Sydney Morning Herald, 2.3.1987, 58.

Meisler, Andy 7.5.1995. Television: When J.R. Was Shot the Cliffhanger Was Born. The New York Times <<http://www.nytimes.com/1995/05/07/arts/television-when-j-r-was-shot-the-cliffhanger-was-born.html>> (12.1.2014).

Melodie 15.4.2011. The Decline of the American Soap Opera. Daytime Confidential <<http://daytimeconfidential.zap2it.com/2011/04/15/the-decline-of-the-american-soap-opera>> (18.2.2014).

Michelson, Noah 10.5.2012. The Golden Girls and Gay Marriage: Classic Sitcom Showed Support 20 Years Before Obama. Huffpost Gay Voices <http://www.huffingtonpost.com/2012/05/10/the-golden-girls-and-gay-marriage_n_1506091.html> (22.1.2014).

Nengeh Mensa, Maria 2000. Screening Bodies, Assigning Meaning: ER and the Technology of HIV Testing. toim. Marchessault, Janinen & Sawchuk, Kim. Wild Science: Reading Feminism, Medicine and the Media. Lontoo: Routledge

Parents Television Council 1.8.2002. PTC's First Annual Top Ten Best & Worst Cable Shows of the 2001/2002 TV Season. Parents Television Council <<https://www.parentstv.org/ptc/publications/reports/top10bestandworst/cable.asp>> (15.4.2014).

Pohjola Anneli 2009. Yhteenveto: Tabujen purkamisen kysymykset. toim. Laitinen, Merja & Pohjola Anneli. Tabujen kahleet. Tampere: Vastapaino.

Quad Videotape Group n.d. . Some Quad History. Quad Videotape Group <<http://quadvideotapegroup.com/QuadHistory-PageIndex.htm>> (20.2.2014).

Rafter, Michelle V 22.8.2012. Net Gains: HR Technology in the 90's, Today. Workforce <<http://www.workforce.com/articles/net-gains-hr-technology-in-the-90s-today>> (5.2.2014).

- RAINN n.d. . Marital Rape. Rape, Abuse & Incest National Network <<http://www.rainn.org/public-policy/sexual-assault-issues/marital-rape>> (30.1.2014).
- Rogers, Anthony 2014. Behind Closed Doors: A Report on Sibling Incest. Indiana University <<http://users.ipfw.edu/hollandd/Behind%20Closed%20Doors.htm>> (11.2.2014).
- Sacco, Lynn 2002. Sanitized For Your Protection. *Journal of Women's History*, 14/3, 80-104.
- Tait, Sue 2007. Television and the Domestication of Cosmetic Surgery. *Feminist Media Studies*, 7/2, 119-135.
- Thoman, Elizabeth 1987. How Well Does Television Handle Social Issues? *Media & Value* <<http://www.medialit.org/reading-room/how-well-does-television-handle-social-issues>> (23.3.2014).
- Tipton, Nathan G 2002. American Television, Drama. *glbtq: An Encyclopedia of Gay, Lesbian, Bisexual, Transgender, and Queer Culture* <www.glbtq.com/arts/am_tv_drama.html> (21.2.2014).
- Tropiano, Stephen 19.3.2013. The Prime Time Closet: Outing TV's Heterosexual Homosexuals. *PopMatters* <<http://www.popmatters.com/column/tropiano030319/>> (21.2.2014).
- WebMD n.d.. Dissociative Identity Disorder (Multiple Personality Disorder). WebMD <<http://www.webmd.com/mental-health/dissociative-identity-disorder-multiple-personality-disorder>> (26.3.2014).
- Week Staff, The 4.4.2011. AMC's 'The Killing': A 'Twin Peaks' for a new generation?. *The Week* <<http://theweek.com/article/index/213870/amcs-the-killing-a-twin-peaks-for-a-new-generation>> (29.1.2014).
- Weisman, Jon 22.9.2013. Emmys: Vince Gilligan Credits Netflix for AMC's Breaking Bad Surviving, Thriving. *Variety* <<http://variety.com/2013/tv/news/breaking-bad-amc-vince-gilligan-credits-netflix-1200660762/>> (18.2.2014).
- Ylioppilaslehti 3.10.2008. Pyhän pimeä puoli. *Ylioppilaslehti* <<http://ylioppilaslehti.fi/2008/10/pyhan-pimea-puoli/>> (16.1.2014).
- Young, Susan C 24.3.2009. ER Closes Doors, Leaves Satisfying Legacy. *Today* <http://www.today.com/id/29843242#.UwnuR_R_vBh> (12.1.2014).
- Ysmay 2012. Kathryn Joosten. *Metroseeker* <<http://metroseeker.com/los-angeles/felos/kathryn-joosten/>> (17.2.2014).

Kuvalähteet

Kuvio 1. All About the Tea <<http://www.allaboutthetea.com/wp-content/uploads/2014/03/art-Dallas5-620x349.jpg>> (12.3.2014).

Kuvio 2. Dynasty and the Masters of the Universe
<<http://dynastyandthemastersoftheuniverse.blogspot.fi/>> (27.3.2014).

Kuvio 3. Lifelounge
<<http://www.lifelounge.com.au/resources/IMGRELATED/worstfamilies-3.jpg>>
(10.4.2014).

Kuvio 4. Neene ER<http://neene.net/s-er/er5/gazou/season5_cast.jpg>
(12.3.2014).

Kuvio 5. Perfecte <<http://perfecte.md/article/events/karen-mccluskey-din-serialul-desperate-housewives-a-murit-la-varsta-de-72-de-ani.html>> (14.4.2014).

Kuvio 6. TVNZ
<http://images.tvnz.co.nz/tvz_images/tv2/programmes/nip_tuck/season6/nip-tuck-e3.jpg> (27.3.2014).

Esimerkkisarjat

Dallas 1978–1991, 2012 - . Luoja David Jacobs. Elokuvat *The Early Years* 1986, *J.R. Returns* 1996, *War of the Ewings* 1998. Spin-off-sarja *Knots Landing* 1979–1993.

Dynasty (Dynastia) 1981–1989. Luoja Richard ja Esther Shapiro. *The Reunion* - minisarja 1991. Spin-off-sarja *The Colbys* 1985–1987.

Twin Peaks 1990–1991. Luoja Marc Frost ja David Lynch. Elokuva *Fire Walk With Me* 1992.

ER (Teho-osasto) 1994–2009. Luoja Michael Crichton.

Desperate Housewives (Täydelliset naiset) 2004–2012. Luoja Marc Cherry.

Nip/Tuck (Muodon vuoksi) 2003–2010. Luoja Ryan Murphy.